

Hur många slutar i och lämnar föreningsidrotten?

En jämförelse mellan lagidrott och individuell idrott

Stig Elofsson

Abstract

Vi har i en tidigare rapport studerat hur många som slutat i idrottsförening uppdelat mellan de som slutar i någon förening men fortfarande deltar i någon annan idrottsförening och de som (i varje fall för tillfället) helt har lämnat idrottsrörelsen¹. I den här rapporten studerar vi om det finns skillnader mellan lagidrott och individuell idrott. Ett skäl till att det skulle finnas sådan är de tydliga köns-skillnaderna som finns när det gäller deltagande. Pojkar dominerar starkt när det gäller deltagande i lagidrott och i de flesta fall är det vanligare att tjejer deltar i individuella idrotter. Man kan också tänka sig olikheter i kulturen – i lagidrott sätts laget i centrum, i individuell idrott står individen i centrum.

Syftet med rapporten är att jämföra hur många det är som slutar inom lagidrott respektive inom individuell idrott. Som konstaterats i en nyligen publicerad rapport innebär detta långt ifrån alltid att de som slutat i endera typ av idrottsförening slutar med denna typ av idrott². Man kan byta till en annan klubb med samma inriktning eller det kan också handla om att man är med i flera föreningar och lämnar någon av dessa för att koncentrera sig mer på en viss idrott. Detta innebär att de finns två grupper bland de som slutar.

- Man slutar i någon förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott men fortsätter fortfarande med lagidrott respektive individuell idrott. Nedan betecknas detta för ”intern rörlighet”.
- Man slutar i en förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott och fortsätter sedan inte att vara med respektive typ av idrottsförening. Nedan betecknas detta att man har lämnat lagidrott respektive individuell idrott. Här skall konstateras att en del av dessa – dock ett begränsat antal kan var med i idrottsförening och ägna sig åt den andra formen av idrott.

Som bas för beräkningarna används summan av antalet nuvarande medlemmar och det antal som har lämnat respektive typ av idrott. För att få en bakgrund kommer vi även att göra analyser av deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott, dvs hur stor del av barnen och ungdomar som deltar i de två olika typerna av idrott. I samtliga fall görs separata analyser uppdelat efter kön och ålder. För alla dessa tre grupper studeras följande tre frågeställningar:

1. Hur stor andel det handlar om uppdelat efter kön och skolstadium,
2. Har det skett förändringar över tid? Underlaget är i detta fall upprepade studier i samma kommun. Sammantaget studeras här tidsintervallet från 1994 och framåt.
3. Vilken inverkan har social bakgrund – vid sida av kön och ålder? Här analyseras inverkan av familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.

Materialet för analyserna har hämtats från undersökningar som genomförts inom projektet *Ung livsstil* i olika kommuner. Urvalen är alla slumpmässiga varför resultaten kan generaliseras till samtliga elever i de berörda kommunerna. De centrala resultaten har hämtats från undersökningar som genomförts mellan 1994 och 2019 (omfattande nästan 72 200 elever sammanlagt på mellan- och högstadiet samt gymnasiet).

För deltagandet i lagidrott gäller att detta är klart högre bland killar än bland tjejer. Relativt sett sjunker dock skillnaderna något med ökad ålder. För individuell idrott gäller att det i

¹ Elofsson m fl, 2020. *Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?*

² Vissa idrottsgrenar kommer inte med i denna uppdelning eftersom de kan bedrivas både individuell och som lagidrott.

mellanstadiet är vanligare att tjejer deltar, men att könsskillnaderna är relativt begränsade i de båda högre stadierna. För bägge typerna av idrott gäller att deltagandet präglas av bristande jämställdhet, speciellt stor i grupper med lägre socioekonomisk och bland de som har utländsk bakgrund. Deltagandet är också i bägge fallen klart ojämlikt, kopplat till familjesituation samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund. Barn och ungdomar som inte bor med bägge föräldrar, de som har lägre socioekonomisk bakgrund liksom de som har utländsk bakgrund deltar i lägre utsträckning. Denna ojämlikhet är större bland tjejer än bland killar och slår starkast igenom i individuell idrott.

En jämförelse mellan hur många av de som slutat i en förening som fortsätter med samma typ av idrott och hur många som lämnar visar på att det finns två tydligt skilda grupper. För killar i lagidrott samt mellanstadietjejer som sysslar med individuell idrott gäller att det är ungefär lika vanligt att man fortsätter som att man lämnar. I övriga fall är det klart vanligare att man lämnar den aktuella formen av idrott. Av de som slutat i någon förening är det ungefär 70-75 % som har lämnat denna form av idrott.

Social bakgrund – vid sidan av kön och ålder - har en mycket begränsad inverkan på om man slutar i en förening men fortfarande håller på med denna typ av idrott (d v s den interna rörligheten).

Andelen som lämnar de båda typerna av idrott varierar – högst är den bland tjejer när det gäller lagidrott – 20-25 procent lämnar. Detta är något högre än bland killar där cirka 20 % lämnar lagidrott. För individuell idrott gäller genomgående att det är cirka 20 procent som lämnar denna typ av idrott. I samtliga fall gäller att andelen som lämnar de båda typerna av idrott minskar med ökad ålder.

Social bakgrund har en stark inverkan på hur många som lämnar såväl lagidrott som individuell idrott. Den ojämlikhet som framträder förstärker ytterligare ojämlikheten när det gäller deltagandet. Det är vanligare att barn och ungdomar som inte bor med bägge föräldrar, de som har lägre socioekonomisk bakgrund liksom de som har utländsk bakgrund lämnat. Denna ojämlikhet är större bland tjejer än bland killar och slår starkast igenom i individuell idrott.

Förord

Ung livsstil är ett forsknings- och utvärderingsprojekt som studerar ungas levnadsvanor och livsvillkor inom en rad områden samt preferenser inom fritid och kultur. Projektet är ett samarbete mellan ett femtontal kommuner i Sverige och institutionen för socialt arbete (Stig Elofsson) vid Stockholms universitet. Forskningsprojektet startade 1984 vid sociologiska institutionen på Stockholms universitet för att undersöka barns/ungdomars fritidsvanor och preferenser inom fritid. Sedan studien 2004/2005 i Stockholm har perspektivet vidgats och strävat efter att mer utförligt kunna beskriva och analysera barns/ungdomars livsvillkor. I första hand står dock fortfarande deras situation och preferenser på fritidsområdet i centrum för våra studier. Sedan år 2000 genomförs studier inom Ung livsstil också i grund- och gymnasie-särskolan.

Ett stort tack går till alla de barn/ungdomar som besvarat enkäterna och gett en beskrivning av era livsvillkor och önskningar. Detta ger ett viktigt underlag för att politiker skall kunna utforma en politik för barn- och ungdomar. Ett stort tack också till de personer i medverkande kommuner som genomfört fältarbetet samt kodning av enkäterna! Utan er hade inte studierna gått att genomföra i den nuvarande omfattningen.

Olika rapporter inom ung livsstil finns att ladda ned gratis på www.unglivstil.org

Ung livsstil finns även på Facebook! Följ forskningsprojektet för att se de senaste resultaten www.facebook.com/unglivstil

Stockholm i februari 2020

Stig Elofsson

Fil. Dr i statistik och docent i socialt arbete

E-post stigelofsson@bredband.net

C författaren

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Syfte och frågeställningar.....	2
Tidigare forskning.....	3
Material och metod.....	4
Genomförande.....	4
Mått.....	4
Att sluta i förening.....	4
Medlemskap i idrottsförening.....	4
Undersökningsgrupp.....	5
Statistisk metod.....	7
Hur många ungdomar är med i lagidrott respektive individuell idrott?	8
Mellanstadiet.....	8
Högstadiet.....	10
Gymnasiet.....	14
Förändringar med ålder.....	16
Hur påverkar social bakgrund deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott?	18
Hur många har slutat i någon förening men fortsatt inom lagidrott respektive individuell idrott?	23
Mellanstadiet.....	23
Högstadiet.....	25
Gymnasiet.....	29
Vilka förändringar sker med ökad ålder?	32
Hur inverkar social bakgrund på rörligheten i lagidrott respektive individuell idrott?	33
Hur många har lämnat idrottsförening - jämförelse lagidrott och individuell idrott.	35
Mellanstadiet.....	35
Högstadiet.....	37
Gymnasiet.....	41
Vilken inverkan har åldern på hur många som lämnar?	44
Hur inverkar social bakgrund på hur många som lämnar i lagidrott respektive individuell idrott?	46
Finns det koppling till deltagandet?	49
Sammanfattning.....	52
Referenser.....	56
Bilaga. Underlag för beräkning av andel som slutar men fortsätter respektive andel som lämnar.	57

Inledning

För att få en relevant bild av hur många som lämnar idrotten (liksom en bild av rörligheten) används som bas för beräkningarna antalet barn/ungdomar som vid det aktuella tillfället är med i idrottsförening plus det antal som lämnat idrotten.

En nyligen publicerad rapport visar att cirka 10 procent i mellanstadiet och ungefär 20 procent i högstadiet och gymnasiet lämnar idrottsförening helt³. Könsskillnaderna är relativt begränsade i alla de tre åldersgrupperna. Resultaten från de upprepade studierna ger delvis varierande resultat men tyder på att andelen som lämnat idrotten bland tjejer har ökat över tiden. Detta gäller i alla åldersgrupper. Bland killar är bilden mer splittrad. I mellanstadiet och högstadiet tycks det inte ha skett någon mer systematisk förändring medan resultaten i gymnasiet främst pekar mot att det kan skett en minskning.

Vid analysen av vilka som lämnar idrotten utgörs jämförelsegruppen av de barn och ungdomar som för närvarande är med i idrottsförening. Denna grupp är inte neutral varken från ett jämställdhets- eller jämlikhetsperspektiv. Studier visar på bristande jämställdhet, speciellt bland de som inte bor med bägge föräldrar liksom bland de som har låg socioekonomisk bakgrund eller utländsk bakgrund. Deltagandet i idrottsförening präglas också av en tydlig ojämlikhet både med utgångspunkt från familjesituation och socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund. Andelen barn och ungdomar som är med i idrottsförening är lägre bland de som inte bor med bägge föräldrarna, de som har låg socioekonomisk bakgrund samt bland de som har utländsk bakgrund. Genomgående gäller att ojämlikheten är större bland tjejer.

Jämförelser mellan de som lämnar idrotten och de som fortfarande är med i idrottsförening visar på en förstärkning av både bristande jämställdhet och jämlikhet. Jämställdheten försämras speciellt bland de som har låg socioekonomisk bakgrund liksom bland andra och första generationens invandrare – grupper där jämställdheten redan är låg när det gäller deltagande i idrottsförening. Den bristande jämställdheten förstärks här ytterligare.

Även ojämlikheten förstärks såväl när det gäller familjesituation som socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund. Alla dessa tre faktorer har var för sig en separat inverkan oberoende av varandra. Andelen som lämnar idrotten är högre bland de som inte bor med bägge föräldrarna. Andelen är också högre bland de som har låg socioekonomisk bakgrund liksom bland de som har utländsk bakgrund. Det senare gäller både för andra och första generationens invandrare. Både då det gäller socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund gäller att genomslaget är kraftigare bland tjejer än bland killar. Både den bristande jämställdheten liksom ojämlikheten förstärks alltså när vi ser till vilka som lämnar idrotten. Det framtida jämställdhets- och jämlikhetsarbetet inom idrottsrörelsen måste inriktas både mot att fånga in nya medlemmar och att få de som är med i idrottsförening att stanna kvar. Speciellt måste detta arbete inriktas mot barn och ungdomar som inte bor med bägge sina föräldrar, de som har låg socioekonomisk bakgrund samt de som har utländsk bakgrund.

³ Elofsson m fl, 2020. *Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?*

Syfte och frågeställningar

Syftet med rapporten är att jämföra hur många det är som slutar inom lagidrott respektive inom individuell idrott. Som konstaterats i en nyligen publicerad rapport innebär detta långt ifrån alltid att de som slutat i endera slutar med denna typ av idrott.⁴ Man kan byta till en annan klubb med samma inriktning eller det kan också handla om att man är med i flera föreningar och lämnar någon av dessa för att koncentrera sig mer på en viss idrott. Detta innebär att de finns två grupper bland de som slutar.

- Man slutar i någon förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott men fortsätter fortfarande med idrott inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott. Nedan betecknas detta för ”intern rörlighet”.
- Man slutar i en förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott och fortsätter sedan inte med respektive typ av idrott, Nedan betecknas detta att man har lämnat lagidrott respektive individuell idrott. Här skall konstateras att en del av dessa – dock ett begränsat antal kan var med i idrottsförening och ägna sig åt den andra formen av idrott.

Som bas för beräkningarna används summan av antalet nuvarande medlemmar och det antal som har lämnat respektive typ av idrott. För att få en bakgrund kommer vi även att göra analyser av deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott, d v s hur stor del av barnen och ungdomar som deltar i de två olika typerna av idrott. I samtliga fall görs separata analyser uppdelat efter kön och ålder. För alla dessa tre grupper studeras följande tre frågeställningar:

1. Hur stor andel det handlar om uppdelat efter kön och skolstadium,
2. Har det skett förändringar över tid? Underlaget är i detta fall upprepade studier i samma kommun. Sammantaget studeras här tidsintervallet från 1994 och framåt.
3. Vilken inverkan har social bakgrund – vid sida av kön och ålder? Här analyseras inverkan av familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.

⁴ Elofsson m fl, 2020. *Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?*

Tidigare forskning

Resultaten från en nyligen publicerad rapport visar att cirka 10 procent i mellanstadiet och ungefär 20 procent i högstadiet och gymnasiet helt har lämnat idrottsförening⁵. Könsskillnaderna är relativt begränsade i alla de tre åldersgrupperna men ser vi till utvecklingen över hela åldersperioden är det något vanligare att tjejer helt lämnat idrottsförening (46%) än att killar (40 %) gjort det. Resultaten från de upprepade studierna ger delvis varierande resultat men tyder på att andelen som lämnat idrotten bland tjejer har ökat över tiden. Detta gäller i alla åldersgrupper. Bland killar är bilden mer splittrad. I mellanstadiet och högstadiet tycks det inte ha skett någon mer systematisk förändring medan resultaten i gymnasiet främst pekar mot att det kan skett en minskning.

En jämförelse mellan de som lämnar idrotten och de som förnärvarande är med i idrottsförening visar på en förstärkning av både bristande jämställdhet och ojämlikhet. Jämlikheten försämras speciellt bland de som har låg socioekonomisk bakgrund liksom bland andra och första generationens invandrare – grupper där jämställdheten redan är låg när det gäller deltagande i idrottsförening. Den bristande jämställdheten förstärks här ytterligare.

Även ojämlikheten förstärks såväl när det gäller familjesituation som socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund. Alla dessa tre faktorer har var för sig en separat inverkan oberoende av varandra. Andelen som helt lämnar idrottsförening är högre bland de som inte bor med bägge föräldrarna. Andelen är också högre bland de som har låg socioekonomisk bakgrund liksom bland de som har utländsk bakgrund. Det senare gäller både för andra och första generationens invandrare. Både då det gäller socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund gäller att genomslaget är kraftigare bland tjejer än bland killar.

Ser vi till de skäl barnen och ungdomarna anger för att de slutat i idrottsförening skiljer sig de som lämnat idrotten från de som stannar kvar tydligt genom att de förra i genomsnitt anger fler skäl. Detta tyder på att deras beslut är övervägt och kanske också på att det krävs ”starka” skäl för att lämna idrotten. De vanligaste skälen för att lämna idrotten är att man tröttnat och att man är mer intresserad av andra saker. Det finns dock en hel del som tar upp att man inte har tid eller att läxor tar för mycket tid. Cirka en femtedel anger att man tycker att ledarna är dåliga eller att man tycker att man inte hänger med.

I den tidigare rapporten presenteras även en genomgång av tidigare forskning. En stor del av denna är äldre – rapporter och artiklar som publicerats före år 2000 – och berör inte de specifika frågeställningar som behandlas i den här rapporten.

⁵ Elofsson m fl, 2020. *Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?*

Material och metod

Materialet som används i analysen har hämtats från undersökningar kring barns och ungdomars fritidsvanor och livssituation som genomförts inom projektet "Ung livsstil" i olika orter från 2013 och framåt. Studierna har genomförts av oss och fritids- och kulturförvaltningar (eller motsvarande) i form av enkäter som elever i mellan- och högstadiet samt gymnasiet fyllt i under lektionstid i skolan. Samtliga undersökningar har som gemensamt syfte att studera elevernas utövande av olika fritidsaktiviteter med tyngdpunkt på aktiviteter som får offentligt stöd. I samtliga enkäter ingår vid sidan av detta frågor som gäller elevernas sociodemografiska och sociala bakgrund samt deras skolsituation.

Genomförande

Vid genomförandet har personal från fritids- och kulturförvaltningarna (eller motsvarande) varit närvarande för att kunna besvara eventuella frågor. Urvalet av orter kan närmast ses som ett tillgänglighetsurval då det omfattar kommuner som valt att vara med i undersökningarna.

Mått

Att sluta i förening

I de ingående studierna ingår en fråga som tar upp om barnen/ungdomarna slutat i någon förening samt skäl till varför man slutat. Frågan lyder *Har du slutat i någon förening under de senaste 12 månaderna?* med svarsalternativen ja/nej. Som följdfråga kommer därefter *Om ja, vilken förening och varför?* Uppgifter om föreningarna har besvarats i en öppen fråga och har därefter kodats med uppgift om typ av förening och i de fall det handlar om en idrottsförening typ av idrott. I detta sammanhang kollar också att det handlar om en förening och inte något annat.

Medlemskap i idrottsförening

Den fråga som används för att avgöra om barn/ungdomar är med i idrottsförening lyder *Är du medlem i några föreningar klubbar, kyrkor?* (Om du är osäker om det är en förening du är med i när du utför din aktivitet så skriv ändå upp den här)

Nej Ja

Om ja, vilken/vilka föreningar eller klubbar är du med i, vad sysslar ni med för aktiviteter och hur aktiv är du?

Förening/Klubb	Aktivitet/idrottsgren	Hur många gånger <u>under de senaste 4 veckorna</u> har du deltagit i din/dina föreningars verksamhet (träning, tävling, möten, besök i klubblokaler osv)
1. #		

I de flesta fall anges fem alternativ

Eftersom många ungdomar tror att deltagande i t ex vissa dansformer och att gå på gym är förening har de alternativ, som ungdomarna angivet i den öppna frågan, granskats av personer från lednings-gruppen för "Ung livsstil" och personer med god kännedom om det lokala föreningslivet. De fall då det inte handlar om förening i traditionell mening har uteslutits. (Uppskattningsvis handlar det om cirka 10-15 procentenheter). För medlemmar i idrottsförening kodas även idrottsgrenar, vilka sammanfattas i lagidrott respektive individuell idrott.

Undersökningsgrupp

Målet med undersökningarna har varit att kunna studera barns och ungdomars levnadsvillkor i de olika kommunerna. Urvalet av undersökningsgrupper är slumpmässigt och utgår från uppgifter om samtliga elever - i såväl kommunala skolor som friskolor⁶. Detta innebär att materialet ger en representativ bild av situationen för samtliga elever – dock ej de som går i grund- eller gymnasie-särskolan - i kommunen⁷.

Det aktuella urvalet av kommuner ingår bland dem som genomfört undersökningar inom projektet *Ung livsstil* och kan betraktas som ett tillgänglighetsurval. I de studerade kommunerna finns områden av glesbygdskaraktär och de ingående kommunerna skiljer sig avsevärt om man ser till fördelningen för socioekonomisk ställning och andel ungdomar med utländsk bakgrund. I studien ingår högstadskommuner där mer än hälften av eleverna kommer från familjer med hög eller ganska hög socioekonomisk ställning och där man har få elever med utländsk bakgrund. Som motpol till dessa finns kommunområden där många av eleverna kommer från familjer med låg eller ganska låg socioekonomisk ställning och många har utländsk bakgrund. Det finns också betydande variationer om man ser till andel medlemmar i idrottsförening. Förhoppningsvis ger detta en bredd som kan ge en för Sverige relevant bild av idrottens sociala struktur mer allmänt i Sverige.

Urvalet av elever har genomförts som ett slumpmässigt urval av samtliga elever i så väl kommunala som fristående skolor. På gymnasiet har även eftersträvat att få en fördelning i urvalet mellan studieförberedande samt yrkesförberedande program som stämmer med den som gäller för kommunen i sin helhet. Gruppen yrkesförberedande program har stratifierats så att man skall få en likartad representation av pojk- respektive flick-dominerade program. Det externa bortfallet, som innefattar elever vilka var frånvarande vid den aktuella lektionen, varierar något mellan de olika undersökningarna men uppgår i genomsnitt till cirka 10 % på mellanstadiet, 15 % på högstadiet och 20 % på gymnasiet. I tabell 1 presenteras antal svarande uppdelat efter skolstadium, kommun och undersökningsår.

⁶ I några mindre kommuner har totalundersökningar genomförts.

⁷ I projektet *Ung livsstil* har även ett flertal studier gjorts bland särskoleelever. Resultat från dessa har presenterats i rapporterna Trygged S, Elofsson S. **Skolerfarenheter och självskattad hälsa bland elever i särskolan**, Elofsson s, Blomdahl U. **Hälsa och livskvalitet hos ungdomar i särskolan**.

Tabell 1. Antal besvarade enkäter efter skolstadium, kommun och undersökningsår

Kommun, undersökningsår	Mellanstadiet	Högstadiet	Gymnasiet
Askersund 2019		291	
Falkenberg, 2016/17			445
Farsta, 2004 #	532	421	
Farsta, 2013 #	715	400	
Haninge 2004	639	585	449
Haninge 2012	647	515	444
Haninge 2016/17		707	641
Heby, 2019		316	
Helsingborg, 2000		739	811
Helsingborg, 2003		766	864
Helsingborg, 2006		821	833
Helsingborg, 2009		740	659
Helsingborg, 2012	797	732	821
Helsingborg 2015	1491	952	798
Helsingborg 2018	1257	1450	879
Huddinge 2015	858	1 517	1263
Jönköping 1994	460	688	578
Jönköping 1997	424	713	599
Jönköping 2000	430	695	569
Jönköping 2012		1 109	878
Jönköping 2015	856	1 210	1128
Jönköping 2018	846	1219	1150
Knivsta, 2018/19		620	
Lidingö, 2003		492	
Lidingö, 2007		578	476
Lidingö, 2011		549	553
Lidingö, 2019		559	438
Malmö 2015		2 189	
Malmö, 2019	2659	2 237	
Stockholm 2004/05	3648	3511	1536
Stockholm 2014	1897	2088	1464
Sävsjö 2018	137	131	
Täby 2013/14	678	647	1091
Täby 2018/19	736	774	1080
Värmdö, 2013		541	
Värmdö, 2018/19		527	
Summa	19 707	32 059	20 447

stadsdelen Farsta i Stockholm studeras speciellt då det vid bägge undersökningstillfällena gjordes mer omfattande undersökningar i just denna stadsdel.

Sammanlagt har 72 183 elever besvarat enkäterna. Svarsfrekvensen överstiger i samtliga fall 70 % och är i det samlade materialet 80 % överstiger i samtliga de enskilda 70 %. I de flesta fall är svarsfrekvensen högst i mellanstadiet och lägst i gymnasiet. Bortfallet innefattar elever som inte var närvarande vid den lektion då under-sökningen genomfördes.

Statistisk metod

Antalet som angett att de slutat (senaste året eller senaste två åren) måste på något sätt relateras till antalet medlemmar. Vid beräkningen har vi som mått valt att se till relationen (i procent) mellan antalet som slutat dividerat med antalet som är medlemmar vid undersökningstillfället plus antalet som lämnat idrotten helt⁸. Detta innebär alltså att antalet deltagare vid början av den period som används i frågan om man slutat (ett år respektive två år före) bedöms vara lika med nuvarande antal plus de som lämnat (slutat i idrottsförening och är vid undersökningstillfället inte med). Ett argument för detta är faktumet att många börjar med idrott i mycket tidig ålder, vilket innebär att antalet nytillkomna är relativt begränsat, i varje fall på högstadiet och gymnasiet. Med tillgängliga data är det inte möjligt att presentera en bättre uppskattning, förhoppningsvis bör resultaten ge en relativt god bild av hur stor omsättningen är respektive hur många som lämnar idrott och hur detta varierar med avseende på kön, ålder och andra bakgrundsvariabler. Analyserna gör separat uppdelat efter kön och skolstadium. Resultaten från dessa analyser blir utgångspunkter för att redovisa olika former av korstabeller. I dessa fall testas samband med olika variabler genom χ^2 -test eller då det handlar om fyrfältstabeller med Fisher's exakta test. Samma form av analys genomförs också när det gäller medlemskap i idrottsförening och när det gäller hur stor andel som lämnat idrottsförening helt bland dem som slutat i någon idrottsförening.

För att analysera samband med social bakgrund vid sidan av kön och ålder används binär logistisk regression då utfallsvariabeln i samtliga fall endast har två möjliga värden. Som förklaringsvariabler används familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund. Vid analyserna används följande värden som bas för beräkningen av oddskvoter:

- För familjekonstellation alternativet "Bor med båda föräldrar".
- För förtroende för föräldrar alternativet där man inte kryssat för varken mamma eller pappa. I de fall där endast svarsalternativet "någon av föräldrarna" ingår i frågan blir basen de som markerat detta alternativ.
- För socioekonomisk bakgrund används mittenalternativet.
- För svensk/utländsk bakgrund alternativet svensk bakgrund.

Som underlag för dessa analyser används det sammanställda materialet från samtliga undersökningar⁹. Analyserna görs genomgående uppdelade efter kön och skolstadium.

Materialet har bearbetats hjälp av SPSS, version 21.

⁸ Grundmaterialet för beräkningarna presenteras i tabellerna B 1-6 i bilagan

⁹ Användningen av det totala materialet utgår från att sambanden sett likartade ut under de senaste 20-25 åren: Ett stöd för att detta kan vara relevant framträder i den litteraturgenomgång som presenteras i **Blomdahl & Elofsson Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten? En studie av socioekonomisk bakgrund och barns och ungdomars deltagande i idrottsförening**. Ung livsstil, Nr 24. I denna litteraturgenomgång visas att man sedan 1939 kunnat konstatera ett starkt samband mellan socioekonomisk bakgrund och deltagande i idrottsförening.

Hur många barn/ungdomar är med i lagidrott respektive individuell idrott?

I detta avsnitt studeras hur många barn och ungdomar som inom idrottsföreningens ram sysslar med lagidrotter respektive individuella idrotter uppdelat efter kön och skolstadium, för att ge en bild av deltagandet. Resultaten presenteras i två etapper. Först presenteras resultat från de senaste genomförda undersökningarna för att ge en bild av nuläget. Efter detta presenteras resultat från de kommuner där upprepade undersökningar gjorts för att ge en bild av utvecklingen över tid. I detta fall finns data från 1994 till 2019. Mest utförliga sådana data finns från Jönköping och Helsingborg. Resultaten presenteras uppdelat efter skolstadium. Efter detta följer en sammanfattning där skillnaderna mellan de olika skolstadierna analyseras närmare.

Mellanstadiet

Vi börjar med att se till mellanstadiet. I tabell 2 presenteras andelen barn som sysslar med lagidrott respektive individuell idrott inom idrottsförening. Självklart kan vissa ägna sig åt båda former.

Tabell 2. Mellanstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår (#).

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2013	44	13	18	22
Haninge, 2012	45	24	12	23
Helsingborg, 2018	44	22	27	42
Huddinge, 2015	53	30	21	28
Jönköping, 2018	60	41	25	34
Malmö, 2019	36	16	27	33
Stockholm, 2013	50	24	31	32
Sävsjö, 2018	64	32	20	20
Täby, 2018	62	38	34	49
Median	50	24	25	32
Minimum	44	13	12	20
Maximum	64	41	34	49

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

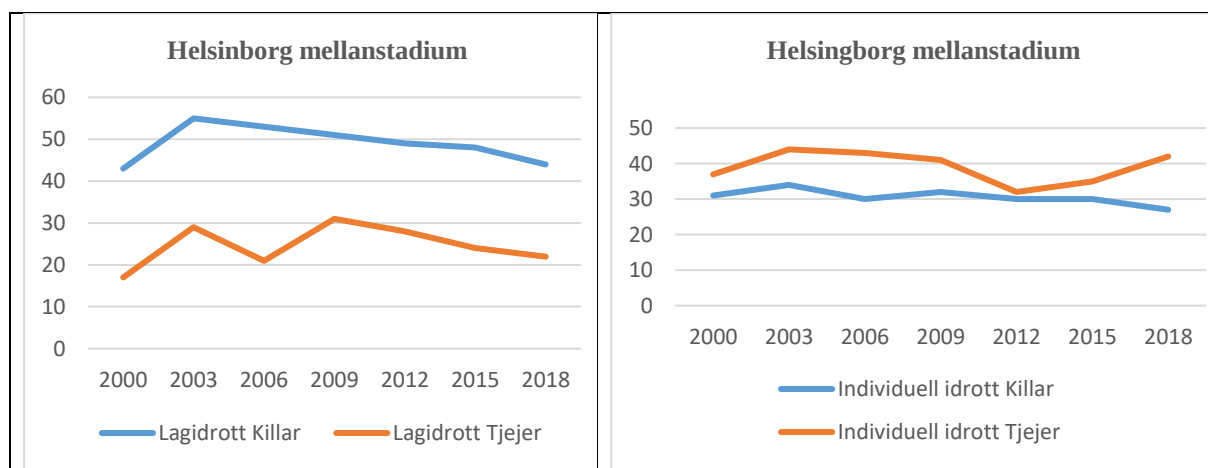
Som väntat finns det mycket tydliga könsskillnader. Det är vanligare att killar ägnar sig åt lagidrott medan tjejer oftare ägnar sig åt individuell idrott. Könsskillnaderna är avsevärt större när det gäller lagidrott. I samtliga fall är det klart vanligare att killar deltar i sådana – ser vi till genomsnittet – medianen – är det nästan dubbelt så vanligt att killar deltar i sådana typer av idrottsförening. Tjejernas överrepresentation när det gäller individuell idrott är lägre. För genomsnittet gäller att det är ungefär en tredjedel vanligare att tjejer sysslar med sådana än att killar gör det. I flertalet undersökningar gäller att det är vanligare att tjejer sysslar med denna typ av idrott men i Stockholm och Sävsjö ligger deltagandet ungefär lika högt bland tjejer och killar. Både för lagidrott och individuell idrott gäller att andelen deltagare – både bland killar och tjejer – varierar avsevärt mellan olika kommuner.

Frågan är vilka förändringar som skett över tid. I tabell 3 presenteras resultat från kommuner där upprepade undersökningar gjorts. Data finns här från 1994 till 2018.

Tabell 3. Mellanstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar efter kön och kommun/undersökningsår.

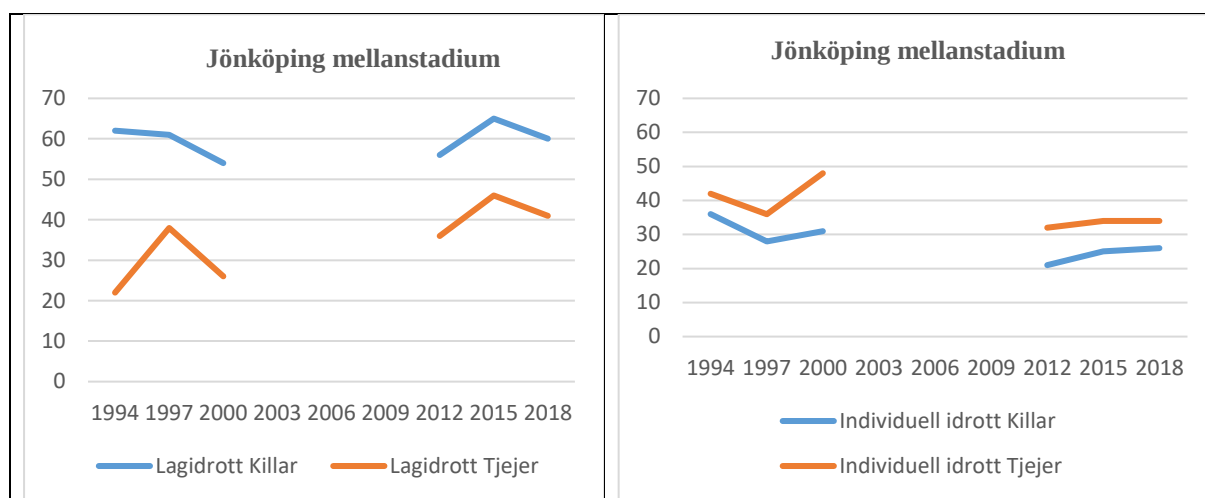
Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Jönköping, 1994	62	22	36	42
Jönköping, 1997	61	38	28	36
Jönköping, 2000	54	26	31	48
Jönköping, 2015	65	46	25	34
Jönköping, 2018	60	41	26	34
Helsingborg, 2000	43	17	31	37
Helsingborg, 2003	55	29	34	44
Helsingborg, 2006	53	21	30	43
Helsingborg, 2009	51	31	32	41
Helsingborg, 2012	49	28	30	32
Helsingborg, 2015	48	24	30	35
Helsingborg, 2018	44	22	27	42
Farsta, 2004	45	35	28	34
Farsta, 2013	44	13	18	22
Stockholm, 2004	52	29	32	38
Stockholm, 2013	50	24	31	32
Haninge, 2004	57	31	18	40
Haninge, 2012	45	24	12	23
Täby, 2013	48	29	34	48
Täby, 2018	62	38	34	49

Innan vi går närmare in på att tolka resultaten studeras utvecklingen i Helsingborg och Jönköping – där det finns längre serier - i två diagram, Vi börjar med att se på Helsingborg.

Figur 1. Helsingborg mellanstadium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi ser till lagidrott har bland killarna andelen som ägnar sig åt sådana inom idrottsförening tydligt avtagit sedan 2003. Bland tjejerna tycks det också ha skett en minskning efter 2009 då det nådde en topp. För individuell idrott är bilden mer oklar. Bland tjejer kan vi se en nedgång under perioden 2003 till 2012 medan det därefter har skett en ökning. Bland killar finns tecken på en svag kontinuerlig nedgång sedan 2003. Hur ser det då ut i Jönköping? Åren 2003 till 2012 har inte tagits med här eftersom frågan om man slutat i förening inte finns med i undersökningarna från dessa år.

Figur 2. Jönköping mellanstadium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Ser vi till lagidrotten tycks det knappast ha skett någon större förändring bland killar när det gäller deltagandet i sådana idrotter inom idrottsföreningens ram. Däremot tycks andelen bland tjejerna som sysslar med lagidrotter ha ökat. För individuell idrott tycks det däremot ha skett en nedgång både bland killar och tjejer från perioden 1994-2000 till 2012-2018.

För att få en övergripande bild av utvecklingen över tid sammanfattas tolkningen av förändringarna inom de olika kommunerna i tabell 4 nedan.

Tabell 4. Mellanstadiet. Deltagande i lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Oförändrat	Minskat	Minskat	Minskat
Stockholm	Oförändrat	Minskat	Oförändrat	Minskat
Haninge	Minskat	Minskat	Minskat	Minskat
Helsingborg	Minskat	Minskat	Minskat svagt	Minskat efter 2009
Jönköping	Oförändrat	Ökat	Minskat	Minskat
Täby	Ökat	Ökat	Oförändrat	Oförändrat

När det gäller lagidrott är bilden blandad men i hälften av fallen pekar resultaten mot att andelen barn som ägnar sig åt sådant inom idrottsföreningens ram har minskat. De övriga resultaten fördelar sig jämnt mellan oförändrat och att det skett en ökning. Sammantaget tyder detta mot att andelen barn som ägnar sig åt lagidrott minskat eller möjligen varit oförändrad över tid. Det är dock värt att notera att det skett en markant ökning i Täby från 2013 till 2018. Både bland killar och tjejer har andelen som deltar i sådan idrotter ökat med cirka 30 procent.

För individuell idrott är bilden mer entydig. I tre fjärdedelar av fallen har det skett en nedgång och i inget fall finns indikationer på att andelen barn som sysslar med sådana har ökat.

Högstadiet

Hur ser det då ut i högstadiet. I tabell 5 redovisas resultat från de senast genomförda undersökningarna i de olika kommunerna.

Tabell 5. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar efter kön och kommun/undersökningsår (#).

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Askersund, 2019	26	20	16	23
Farsta, 2013	36	19	11	10
Stockholm, 2013	32	16	18	18
Haninge, 2016/17	36	14	14	19
Heby, 2019	34	25	12	24
Helsingborg, 2018	35	15	22	32
Huddinge, 2015	34	17	15	17
Jönköping, 2018	43	24	18	25
Knivsta, 2018/19	46	24	16	26
Lidingö, 2019	46	21	33	39
Malmö, 2019	28	9	21	20
Sävsjö, 2018	57	33	4	24
Täby, 2018	44	24	30	38
Värmdö, 2018	38	19	21	27
<i>Median</i>	36	19	17	24
<i>Minimum</i>	26	9	4	10
<i>Maximum</i>	57	33	36	40

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

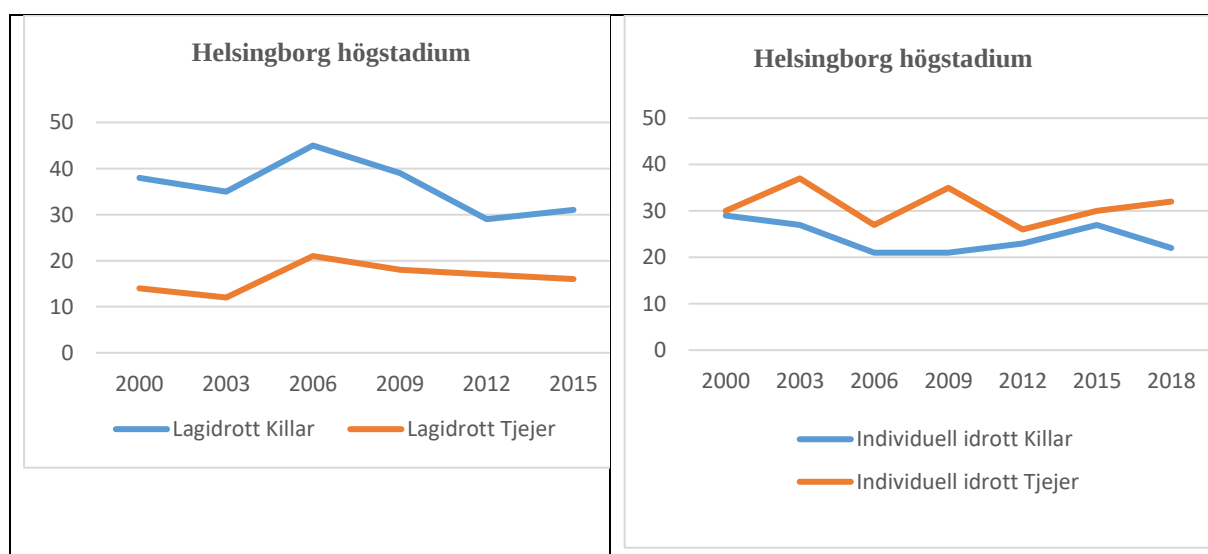
Könsskillnaderna följer samma mönster som i mellanstadiet. Det är vanligare att killar sysslar med lagidrott än att tjejer gör det. I motsats är det vanligare att tjejer sysslar med individuella idrotter. De relativa könsskillnaderna är också likartade, dock svagt mindre när det gäller killarnas överrepresentation inom lagidrott, däremot svagt större för tjejernas överrepresentation inom individuell idrott. Liksom i mellanstadiet varierar resultaten mellan de olika kommunerna. För lagidrott gäller dock genomgående att det är vanligare att killar är med. I de flesta fall gäller även att det är vanligare att tjejer ägnar sig åt individuell idrott. Här finns dock tre fall där könsskillnaden är mycket liten – Stockholm, Huddinge och Lidingö.

Frågan är hur deltagandet förändrats över tid. Liksom i mellanstadiet har vi de mest omfattande data – både när det gäller antalet undersökningar och längden på tidsperioden - från Helsingborg och Jönköping.

Tabell 6. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2004	46	17	14	17
Farsta, 2013	36	19	11	10
Stockholm, 2004	37	18	23	24
Stockholm, 2013	32	16	18	18
Haninge, 2004	45	25	16	34
Haninge, 2012	28	20	11	21
Haninge, 2016/17	36	14	14	19
Helsingborg, 2000	38	14	29	30
Helsingborg, 2003	35	12	27	37
Helsingborg, 2006	45	21	21	27
Helsingborg, 2009	39	18	21	35
Helsingborg, 2012	29	17	23	26
Helsingborg, 2015	31	16	27	30
Helsingborg, 2018	35	15	22	32
Jönköping, 1994	46	20	38	30
Jönköping, 1997	54	24	26	28
Jönköping, 2000	48	26	25	31
Jönköping, 2012	41	25	17	23
Jönköping, 2015	39	22	20	28
Jönköping, 2018	43	24	18	25
Lidingö, 2003	45	16	37	42
Lidingö, 2007	44	16	30	41
Lidingö, 2011	35	19	36	40
Lidingö, 2019	46	21	33	39
Malmö, 2015	32	12	27	20
Malmö, 2019	28	9	21	20
Täby, 2013	34	22	26	23
Täby, 2018	44	24	30	38
Värmdö, 2013	40	24	19	28
Värmdö, 2018	38	19	21	27

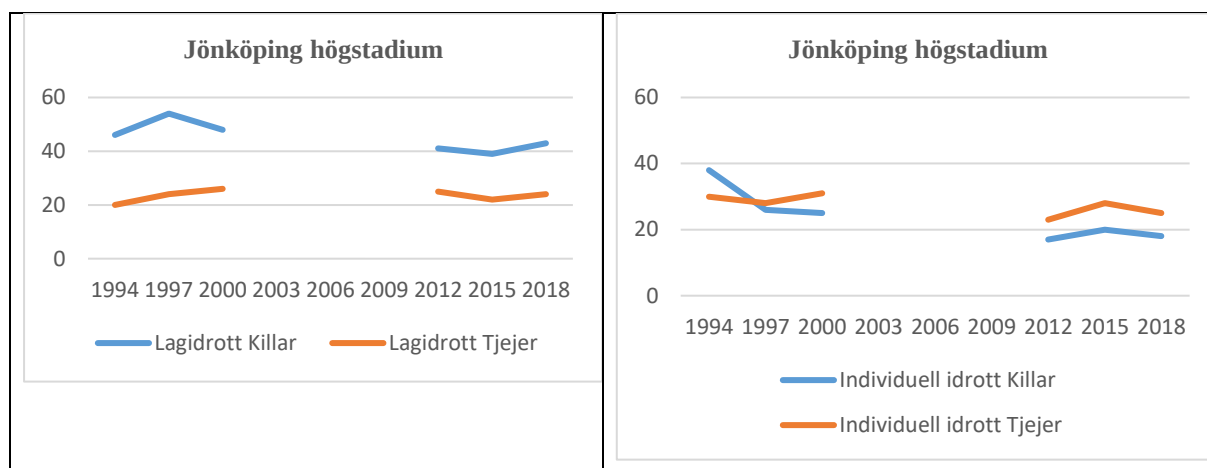
Innan vi går in och sammanfattar resultaten börjar vi med att se lite närmare på utvecklingen i Helsingborg och Jönköping. Vi börjar med att se på Helsingborg (figur x).

Figur 3. Helsingborg högstadium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi ser till lagidrott har andelen killar som sysslar med sådana minskat klart sedan 2006 då det tycktes nå en topp. Även bland tjejerna finns tecken på att det skett en nedgång sedan 2006 men denna nedgång är mindre. För individuell idrott är bilden mindre entydig. Bland tjejer tycks förändringarna över den studerade tidsperioden var små, medan det bland killar finns tecken på att det blivit något färre som sysslar med denna typ av idrotter inom idrottsföreningarnas ram.

Hur ser det då ut i Jönköping? Resultaten presenteras i figur x.

Figur 4. Jönköping högstadium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

För lagidrott är andelen bland killar som sysslar med sådan inom idrottsförening lägre de senaste åren än under perioden 1994 till 2000. Här har uppenbarligen skett en minskning. Bland tjejerna tycks det däremot knappast ha skett någon större förändring. Andelen som sysslar med individuell idrott tycks däremot – både för tjejer och killar – vara lägre de senare åren, här har det alltså skett en minskning.

I tabell 7 sammanfattas resultaten.

Tabell 7. Högstadiet. Deltagande i lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Minskat	Minskning	Minskat svagt	Minskat
Stockholm	Minskat	Minskat svagt	Minskat	Minskat
Haninge	Minskat	Minskat	Minskat svagt	Minskat
Helsingborg	Minskat	Minskat svagt	Minskat	Oförändrat
Jönköping	Minskat	Oförändrat	Minskat	Minskat
Lidingö	Minskat	Ökat svagt	Oförändrat	Oförändrat
Malmö	Minskat	Minskat	Minskat	Oförändrat
Täby	Ökat	Oförändrat	Ökat	Ökat
Värmdö	Oförändrat	Minskat	Oförändrat	Oförändrat

Om vi ser till lagidrott tyder nästan alla fall på att det har skett en minskning av andelen ungdomar som sysslar med sådan inom idrottsförening. Även för individuell idrott dominerar denna bild – i ungefär hälften av fallen pekar resultaten mot att en nedgång. I huvuddelen av de

övriga fallen tycks det inte ha skett några större förändringar, endast några enstaka pekar mot att andelen ungdomar i högstadiet som sysslar med individuell idrott skulle ha ökat.

Gymnasiet

Frågan är då hur det ser ut i gymnasiet. Liksom tidigare presenteras först resultat från de aktuella undersökningarna i de olika kommunerna för att ge en bild av "nuläget".

Tabell 8. Gymnasiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar efter kön och kommun/undersökningsår (#).

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Falkenberg, 2019	36	20	16	18
Stockholm, 2013	18	9	14	17
Haninge, 2016/17	21	18	13	18
Helsingborg, 2018	15	8	12	18
Huddinge, 2015	21	11	13	13
Jönköping, 2018	33	17	15	18
Lidingö, 2011	34	17	28	31
Täby, 2019	20	11	12	18
<i>Median</i>	21	14	14	18
<i>Minimum</i>	15	8	12	13
<i>Maximum</i>	36	20	28	31

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

Mönstret är det samma som på de bägge lägre stadierna. Det är ungefär 50 procent vanligare att killar är med i lagidrott än att tjejer är det. Relativt sett är könsskillnaderna något mindre på detta stadium, vilket pekar mot att könsskillnaderna minskar något med ökad ålder. För individuell idrott gäller liksom på de lägre stadierna att tjejerna i högre utsträckning ägnar sig åt sådana, relativt sett är könsskillnaderna ungefär lika stora som på de bägge lägre stadierna.

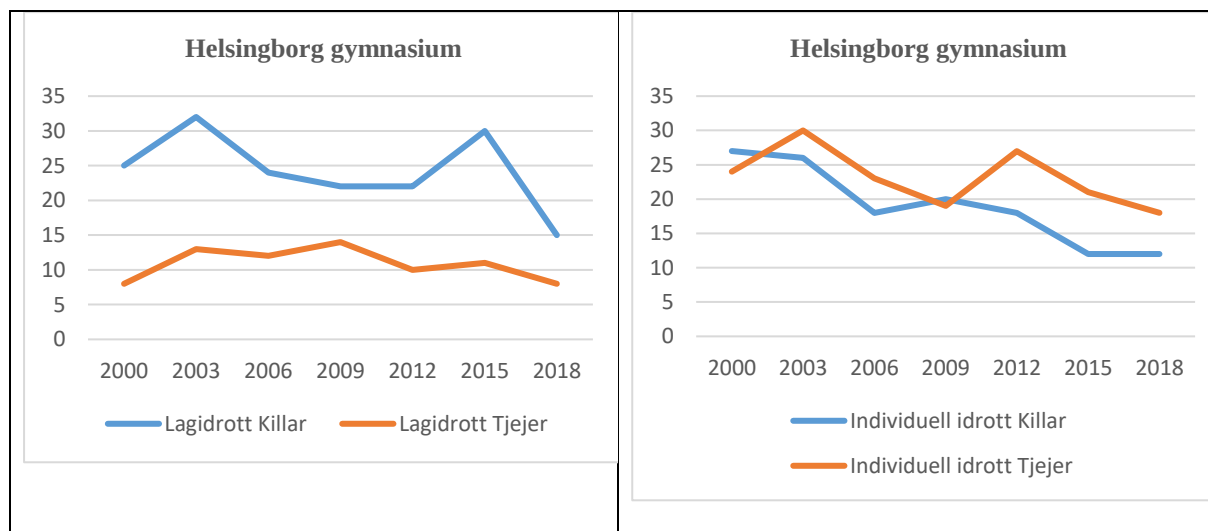
Sammantaget pekar alltså resultaten mot att könsskillnaderna minskar något med ökad ålder för lagidrott medan de kvarstår för individuell idrott. Det måste dock konstateras att deltagandet är långt ifrån jämställt i någon åldersgrupp – speciellt stor är den bristande jämställdheten när det gäller lagidrott.

Hur har då deltagandet förändrats över tid?

Tabell 9. Gymnasiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Stockholm, 2004	26	8	17	22
Stockholm, 2013	18	9	14	17
Haninge, 2004	29	9	11	18
Haninge, 2012	19	9	10	14
Haninge, 2016/17	21	18	13	18
Helsingborg, 2000	25	8	27	24
Helsingborg, 2003	32	13	26	30
Helsingborg, 2006	24	12	18	23
Helsingborg, 2009	22	14	20	19
Helsingborg, 2012	22	10	18	27
Helsingborg, 2015	30	11	12	21
Helsingborg, 2018	15	8	12	18
Jönköping, 1994	34	17	29	35
Jönköping, 1997	33	16	21	22
Jönköping, 2000	31	14	26	22
Jönköping, 2012	23	11	11	14
Jönköping, 2015	31	14	16	22
Jönköping, 2018	33	17	15	18
Lidingö, 2007	27	9	21	30
Lidingö, 2011	34	17	28	31
Täby, 2013	24	11	14	21
Täby, 2019	20	11	12	18

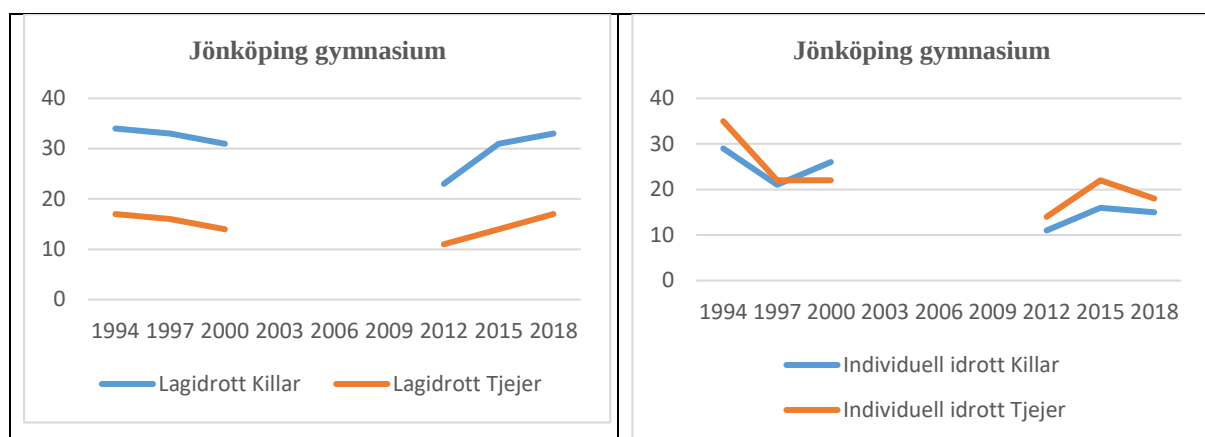
Innan vi går in på att sammanställa bilden av eventuella förändringar presenteras förs i två figurer resultaten för Helsingborg och Jönköping. Vi börjar med Helsingborg.

Figur 5. Helsingborg gymnasium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi ser till lagidrott har andelen som sysslar med lagidrott minskat bland killar under den studerade perioden. Bland tjejer är förändringarna mindre men det tycks vara så att det skett en nedgång efter en topp år 2009. För individuell idrott gäller – både bland killar och tjejer – att andelen deltagare minskat under den studerade perioden.

Hur ser det då ut i Jönköping?

Figur 6. Jönköping gymnasium. Andel (%) barn som är med i idrottsförening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Resultaten pekar mot att andelen deltagare minskat från den första perioden till den senare både när det gäller lagidrott och individuell idrott. Nedgången är klart större för individuell idrott än för lagidrott. För lagidrott är skillnaden ganska liten och här skall vi notera att andelen som ägnat sig åt sådana idrotter både bland killar och tjejer ökat från 2012 och framåt,

Låt oss då sammanfatta bilden av vilka förändringar som skett över tid.

Tabell 10. Gymnasiet. Deltagande i lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Stockholm	Minskat	Oförändrat	Minskat	Minskat
Haninge	Minskat	Ökat	Oförändrat	Oförändrat
Helsingborg	Minskat	Minskat efter 2004	Minskat	Minskat
Jönköping	Ökat efter 2012	Ökat efter 2012	Minskat	Minskat
Lidingö	Ökat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Täby	Minskat svagt	Oförändrat	Oförändrat	Minskat svagt

Det finns en klar skillnad mellan lagidrott och individuell idrott. För individuell idrott pekar resultaten, liksom på de båda lägre stadierna, främst mot att andelen deltagare har minskat. Ser vi till lagidrott bilden mer blandade – det är ungefär lika vanligt att andelen deltagare minskat som att den har ökat.

Förändringar med ålder

Som vi redan visat finns i alla de tre åldersgrupperna likartade könsskillnader – det är vanligare att killar deltar i lagidrotter och vanligare att tjejer ägnar sig åt individuell idrott. Relativt sett är könsskillnaderna större för lagidrott än för individuell idrott i alla åldersgrupper. När det gäller lagidrott minskar dessa skillnader med ökad ålder. I mellanstadiet är det nästan dubbelt så vanligt att killar ägnar sig åt sådan än att tjejer gör det. I gymnasiet har killarnas överrepresentation minskat till 50 procent. För individuell idrott gäller i alla de tre åldersgrupperna att det är cirka en tredjedel så vanligt att tjejer är med i sådan än att killar är det.

Hur ser då utvecklingen ut över ålder? Ja, genomgående gäller att andelen barn/ungdomar som är med i idrottsföreningar inriktade mot de båda typerna av idrott minskar med ökad ålder. Ser vi till genomsnittet (medianvärdena) finner vi att nedgången (relativt sett) är större för lagidrott

än för individuell idrott. Störst är den här bland killar – i gymnasiet är det endast 40 procent så vanligt att killar ägnar sig åt lagidrott som det är i mellanstadiet. Bland tjejer sjunker deltagandet med cirka 50 procent från mellanstadiets nivå. Även för individuell idrott gäller att deltagandet minskar märkbart men här likartat bland killar och tjejer. Relativt sett är det ungefär 60 procent så vanligt att ungdomar i gymnasiet ägnar sig åt individuell idrott som att barn i mellanstadiet gör det.

Hur påverkar social bakgrund deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott?

Även om huvudsyftet med rapporten är att analysera vilka som lämnar de två typerna av idrotter är det viktigt att som en bakgrund undersöka vad som påverkar deltagandet. Det finns flera studier som visar att deltagandet i idrottsförening präglas av bristande jämställdhet och inte minst bristande jämlikhet med avseende på socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.¹⁰ Frågan är om det finns skillnader mellan lagidrott och individuell idrott. För att studera detta har det samlade materialet analyserats med hjälp av binär logistisk regressionsanalys¹¹ uppdelat efter kön och skolstadium¹².

I dessa analyser analyseras hur andelen deltagare i lagidrotter respektive individuella idrotter påverkas av familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund. Här är det viktigt att notera att de samband som framträder med de enskilda variablerna gäller efter kontroll för inverkan från övriga variabler. Signifikanta samband med t ex familjekonstellation visar att denna i sig själv har en påverkan oberoende av skillnaden mellan olika grupper när det gäller socio-ekonomisk och svensk/utländsk bakgrund. På samma sätt gäller att eventuella samband med socioekonomisk bakgrund gäller både bland de som har svensk och utländsk bakgrund och inte kan återföras till att barn och ungdomar med utländsk bakgrund i genomsnitt har lägre socioekonomisk bakgrund. Inte heller kan skillnader mellan de som har svensk respektive utländsk bakgrund kan förklaras av olikheter när det gäller social bakgrund – de olikheter vi finner handlar om olikheter mellan barn och ungdomar med svensk och utländsk bakgrund oberoende av deras sociala bakgrund i övrigt.

Vi börjar med att först presentera resultat för lagidrott och individuell idrott separat för att sedan diskutera eventuella skillnader mellan dessa två olika idrottstyper.

I tabell 11 redovisas resultat från analyserna av andel deltagare i lagidrotter inom idrottsföreningens ram, uppdelat efter kön och skolstadium.

¹⁰ Se **Blomdahl & Elofsson, 2019**. Ung Livsstil nr 24 och **Blomdahl m fl, 2019**. Ung livsstil nr 29 samt **Blomdahl m fl. Ung livsstil MALMÖ. En studie av ungdomar i högstadiet.**

¹¹ Binär logistisk regressionsanalys är en parallell till vanlig regressionsanalys som används när utfallsvariabeln endast antar två alternativa värden.

¹² Användningen av det totala materialet utgår från att sambanden sett likartade ut under de senaste 20-25 åren: Ett stöd för att detta kan vara relevant framträder i den litteraturgenomgång som presenteras i **Blomdahl & Elofsson Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten? En studie av socioekonomisk bakgrund och barns och ungdomars deltagande i idrottsförening.** Ung livsstil, Nr 24. I denna litteraturgenomgång visas att man sedan 1939 kunnat konstatera ett starkt samband mellan socioekonomisk bakgrund och deltagande i idrottsförening.

Tabell 11. Vad förklarar deltagande i lagidrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R^2 – efter kön och skolstadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>	***	***	***		***	*
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	0.51***	0.50***	0.65***	0.98	0.63***	0.69*
Ensam pappa	0.57+	0.09*	0.89	1.07	0.64**	1.21
Växelvis	0.76**	0.67***	0.69***	0.88	0.84*	0.92
Mamma med ny partner	0.63*	0.56*	0.79+	0.80	0.57**	0.51**
Pappa med ny partner	0.60**	0.84	0.93	0.96	0.65*	1.00
Ensam					0.71	0.68
<i>Förtroende för föräldrar</i>	**		***	***	***	*
Ingen	0.79*	1.07	0.82*	0.96	0.61	0.78
En	1.04	1.16	1.06	1.28*		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>	***	***	***	***		***
Hög	1.01	1.27	1.32***	1.29*	1.14	1.62***
Ganska hög	1.07	1.25**	1.13*	1.22**	1.09	1.06
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	0.70**	0.71**	0.78***	0.68***	0.90	0.80
Låg	0.57**	0.49*	0.57***	0.52***	0.97	0.26***
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>	**	***	**	***	**	***
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	0.80*	0.81*	0.86*	0.74***	0.76**	0.90
Andra gen. inv.	0.96	0.63***	0.91	0.71***	0.89	0.53***
Första gen. inv.	0.70**	0.48***	0.81**	0.55***	0.75	0.32***
<i>Pseudo R^2</i>	3.6	5.4	3.0	3.4	3.0	4.4

+ $p < 0.10$; * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$.

Resultaten visar mycket tydligt att alla de ingående faktorerna påverkar deltagandet i lagidrott. Detta framstår kanske inte som förvånande men vi bör speciellt observera kopplingen till familjesituation. Många har säkert observerat att ungdomar från olika familjetyper deltar i olika utsträckning men ofta har detta återförts till olikheter när det gäller socioekonomisk och/eller svensk utländsk bakgrund. Självklart påverkar sådant deras deltagande men analyserna visar att familjesituationen i sig själv påverkar deltagandet. Det handlar inte enbart om olikheter med avseende på socioekonomiska resurser.

Om vi ser till familjekonstellationen visar resultaten bland killar att alla som inte bor med bägge föräldrar är underrepresenterade. Detta gäller i alla åldersgrupper och det är viktigt att notera att det inte kan återföras till olikheter i socioekonomisk bakgrund. Sådana mönster framträder även bland tjejerna tydligt i mellanstadiet, något mindre tydligt i de bägge högre stadierna. Bilden av att kontakt med föräldrar – de som bor med bägge föräldrarna har rimligen en mer kontinuerlig kontakt – förstärks också av faktumet att vi nästan genomgående får signifikanta samband med förtroende för föräldrar. Sambanden visar att barn och ungdomar som inte angett att de har förtroende för någon förälder – och därmed troligen sämre kontakt med dessa – deltar i mindre utsträckning i lagidrotter.

Genomgående gäller att barn och ungdomar från de två lägsta grupperna när det gäller socioekonomisk bakgrund är underrepresenterade gentemot övriga. Störst är denna underrepresentation för de som har minst resurser. Genomgående gäller även att socioekonomisk bakgrund ger större påverkan bland tjejer än bland killar. Detta stämmer väl med

vad vi fann i rapporten *Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten? En studie av socioekonomisk bakgrund och barns och ungdomars deltagande i idrottsförening*¹³.

Vid sidan av den negativa inverkan som lägre socioekonomisk bakgrund ger på deltagandet för de som har utländsk bakgrund gäller även att denna i sig själv negativt påverkar deltagandet. Killar som är första generationens invandare deltar i lägre utsträckning än de som har svensk bakgrund. Däremot tycks underrepresentationen för killar som är andra generationens invandrare vara mer begränsad. Bland tjejer gäller att både andra och första generationens invandrare är klart underrepresenterade i relation till tjejer med svensk bakgrund. Starkast är denna underrepresentation för första generationen. Liksom när det gäller socioekonomisk bakgrund får utländsk bakgrund mycket starkare inverkan på tjejernas deltagande än på killarnas.

Hur ser det då ut när det gäller individuell idrott? I tabell 12 presenteras resultaten från de binära logistiska regressionerna.

Tabell 12. Vad förklarar deltagande i individuell idrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R^2 – efter kön och skolstadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>	**	***	***	***	***	***
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	0.74+	0.74	0.85	0.72*	0.73*	0.58***
Ensam pappa	0.46+	0.78	0.83	0.66+	0.48**	0.54**
Växelsvis	0.76**	0.98	0.65***	0.67***	0.66***	0.63***
Mamma med ny partner	0.63+	0.73	0.71*	0.51***	0.32+	0.58**
Pappa med ny partner	0.62*	0.74	0.84	0.88	0.91	0.85
Ensam					0.77	0.97
<i>Förtroende för föräldrar</i>	+	**	***	***	*	**
Ingen	0.84	0.68**	0.51***	0.68**	0.82*	0.77**
En	0.80*	0.91	0.60***	0.97		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>	**	***	***	***	***	***
Hög	1.05	1.44*	1.72***	1.47***	1.38**	1.25*
Ganska hög	1.00	1.23**	1.25***	1.25***	1.37***	1.34***
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	0.64***	0.70**	0.77**	0.67***	0.66*	0.65**
Låg	0.70	0.38***	0.54***	0.42***	0.70	0.37***
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>	***	***	***	***	***	***
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	1.11	0.95	1.03	0.77***	0.96	0.81*
Andra gen. inv.	0.53***	0.36***	0.67***	0.32***	0.67**	0.30***
Första gen. inv.	0.36***	0.21**	0.47***	0.23***	0.57***	0.23***
<i>Pseudo R^2</i>	4.6	10.0	4.7	11.5	3,7	9.3

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001.

Om vi allmänt ser till förekomsten av signifikanta samband framträder samma bild som när det gäller lagidrott. Alla de fyra faktorer som studerats har – nästan helt oberoende av kön och ålder – en separat inverkan på deltagandet i idrottsföreningar inriktade mot individuell idrott. Ser vi till familjekonstellation framträder genomgående – ännu tydligare än när det gäller lagidrott - att de som bor med bägge föräldrar deltar i högre utsträckning än övriga. Observera att detta

¹³ Blomdahl och Elofsson, 2019.

inte kan förklaras av att man troligen i denna grupp har större resurser. Att föräldrar spelar en central roll förstärks ytterligare av faktumet att vi också genomgående får signifikanta samband med förtroende för föräldrar- I samtliga fall gäller att de som inte markerat att de har förtroende för någon förälder deltar i lägre utsträckning.

Liksom för deltagandet i lagidrott gäller även här genomgående att barn och ungdomar som kommer från de båda lägsta socioekonomiska grupperna deltar i lägre utsträckning än övriga. Bland tjejer gäller också i alla de tre åldersgrupperna att denna underrepresentation är störst bland de med lägst socioekonomisk bakgrund. Bland killar framträder ingen lika tydlig skiljelinje. Killar som kommer från de båda lägsta grupperna är underrepresenterade i ungefär lika stor utsträckning. Till detta skall läggas att ungdomar från de två högsta grupperna är överrepresenterade i jämförelse med mittgruppen både i högstadiet och gymnasiet. I mellan-stadiet har socioekonomisk bakgrund klart större genomslag bland tjejer än för killar medan genomslaget är relativt likartat på de bägge högre stadierna.

Även för svensk/utländsk bakgrund framträder signifikanta samband i samtliga fall. Här är det viktigt att komma ihåg att detta alltså handlar om en påverkan av utländsk bakgrund som inte enbart kan återföras till att barn och ungdomar i denna grupp genomsnittligt kommer från familjer med lägre socioekonomiska resurser. Genomgående gäller att både andra och första generationens invandrare är underrepresenterade och att denna underrepresentation är störst för första generationens invandrare. Utländsk bakgrund ger också i samtliga fall större utslag bland tjejer än bland killar. Värt att notera är också faktumet att utländsk bakgrund får större utslag när det gäller individuell idrott än när det gäller lagidrott. Detta gäller både för killar och tjejer. Generellt tycks alltså hindren för barn och ungdomar med utländsk bakgrund vara större när det gäller individuell idrott än när det gäller lagidrott.

Om vi skall sammanfatta resultaten ser sambanden med barns och ungdomars sociala bakgrund likartade för lagidrott och individuell idrott. Både familjesituation och socioekonomisk liksom svensk/utländsk bakgrund har var för sig en separat, direkt inverkan på deltagandet. Det finns dock vissa – kanske mer marginella – skillnader. I bägge fallen gäller att de som bor med bägge föräldrar deltar mest men skiljelinjen mot andra familjetyper framträder något tydligare för individuell idrott än för lagidrott. Samma sak kan konstateras när det gäller inverkan av förtroende för föräldrar. Oftast är deltagandet lägst bland de som inte markerat förtroende för någon förälder, men även här gäller att sambanden framträder tydligast för individuell idrott. Även om familjesituationen klart påverkar både deltagandet i lagidrott och individuell idrott tycks denna ha något starkare inverkan när det gäller individuell idrott.

Socioekonomisk bakgrund påverkar klart både deltagandet för lagidrott och individuell idrott. Ett undantag är dock killarna i gymnasiet där denna tycks ha en mer begränsad inverkan när det gäller lagidrott. Ett gemensamt drag är att barn och ungdomar från de två grupperna med minst resurser är tydligt underrepresenterad jämför med övriga. För individuell idrott kan vi vid sidan av detta konstatera att de som kommer från de två högsta grupperna är överrepresenterade jämfört med mellangruppen, något som inte framträder lika tydligt för lagidrott. För lagidrott får socioekonomisk bakgrund större genomslag bland tjejer än bland killar, för individuell gäller detta endast tydligt i mellanstadiet. I de båda högre stadierna är genomslaget ganska likartat.

Även när det gäller svensk/utländsk bakgrund framträder vissa skillnader mellan lagidrott och individuell idrott även om vi genomgående får signifikanta samband i bägge fallen. Om vi ser till lagidrott är det bland killar främst första generationens invandrare som deltar i lägre

utsträckning. Bland tjejer är deltagandet klart lägre än för de som har svensk bakgrund i bägge grupperna, lägst för första generationens invandrantjejer. Detta innebär självklart att utländsk bakgrund genomgående har en klart starkare negativ inverkan bland tjejer än bland killar. När vi ser till individuell idrott gäller både bland killar och tjejer att såväl andra som första generationens invandrare deltar i lägre utsträckning med störst underrepresentation för första generationens invandrare. Liksom för lagidrott är genomslaget av utländsk bakgrund starkare bland tjejer än bland killar. För bägge könen och i alla de tre åldersgrupperna gäller att svensk/utländsk bakgrund slår igenom kraftigare när det gäller deltagandet i individuella idrotter än i lagidrotter.

Hur många har slutat men fortsatt inom lagidrott respektive individuell idrott?

Alla de som slutat i någon idrottsförening inriktade mot lagidrott eller individuell idrott upphör inte med sådan typ av idrott. Det kan handla om att man bytt till en annan förening med samma typ av idrott eller att varit med i fler föreningar och slutat i någon av dessa¹⁴. I det här avsnittet skall vi närmare studera denna grupp, d v s de som slutat i någon förening inriktad på lagidrott men fortsatt med lagidrott. Basdata för beräkningarna presenteras i tabellerna B 1-6 i bilagan. På samma sätt studerar vi de som slutat i någon förening inriktad mot individuell idrott men fortfarande sysslar med individuell idrott. Detta kan sägas ge en bild av hur ”rörligheten” ser inom dessa båda typer av idrotter. Längre ned skall vi sedan studera hur många det är som lämnar lagidrotten respektive den individuella idrotten, d v s inte länge fortsatt med dessa typer av idrott.

Liksom när det gäller analysen av hur många som deltar redovisas resultaten uppdelat efter de tre skolstadierna. I ett följande avsnitt diskuteras sedan skillnaderna mellan de olika åldersgrupperna närmare.

Mellanstadiet

Vi börjar med att se hur det ser ut i mellanstadiet, först när det gäller den mer aktuella situationen med resultat från de aktuellaste undersökningarna i de olika kommunerna. Efter detta studeras förändringar över tid – för perioden 1994-2018 – genom att analysera resultat från kommuner där frågan om man slutat i förening ingår i upprepade studier. En bild av de aktuella läget presenteras i tabell 13.

Tabell 13. Mellanstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår (#).

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2013	15	11	8	8
Stockholm, 2013	10	8	11	15
Haninge, 2012	12	13	2	15
Helsingborg, 2018	18	6	11	15
Huddinge, 2015	16	9	7	16
Jönköping, 2018	9	5	9	8
Malmö, 2019	13	6	9	13
Sävsjö, 2018	14	4	6	14
Täby, 2018	13	9	7	11
Median	14	8	8	14
Minimum	9	4	2	2
Maximum	18	13	11	16

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

Könsskillnaderna är olika för lagidrott och individuell idrott. Inom lagidrott är det vanligare att killar slutat men är kvar, inom individuell idrott gäller motsatsen – vanligare att tjejer slutat och fortfarande sysslar med sådan. Bakom denna motsats kan dock ett likartat mönster noteras, ”rörligheten” är större för det kön som dominerar.

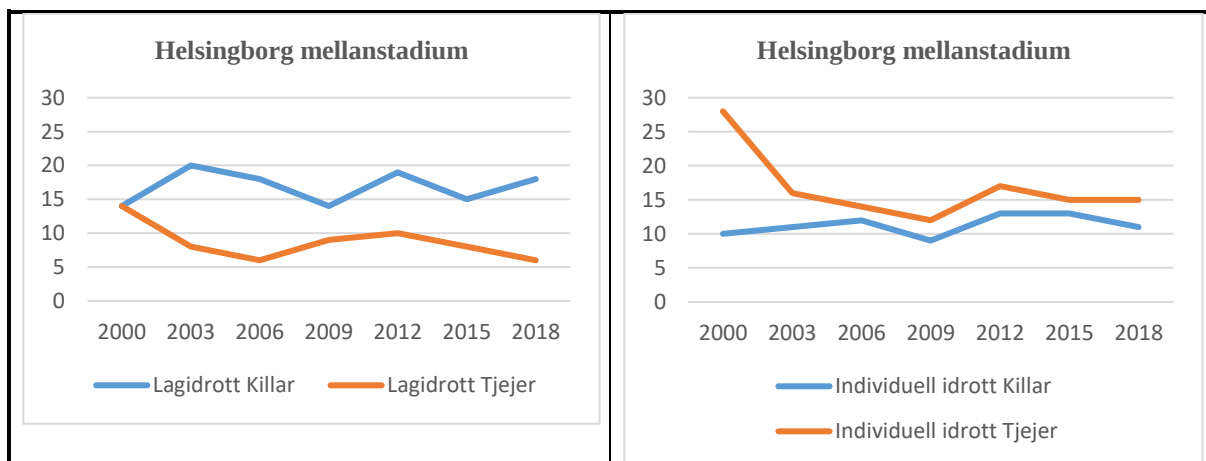
¹⁴ Basdata presenteras i tabellerna B.1-6.

Frågan är då om det skett förändringar över tid.

Tabell 14. Mellanstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2004	20	13	3	10
Farsta, 2013	15	11	8	8
Stockholm, 2004	21	11	13	14
Stockholm, 2013	10	8	11	15
Haninge, 2004	21	15	13	15
Haninge, 2012	12	13	2	15
Helsingborg, 2000	14	14	10	28
Helsingborg, 2003	20	8	11	16
Helsingborg, 2006	18	6	12	14
Helsingborg, 2009	14	9	9	12
Helsingborg, 2012	19	10	13	17
Helsingborg, 2015	15	8	13	15
Helsingborg, 2018	18	6	11	15
Jönköping, 1994	8	9	3	7
Jönköping, 1997	8	2	5	2
Jönköping, 2000	7	0	6	11
Jönköping, 2015	14	6	8	12
Jönköping, 2018	9	5	9	8
Täby, 2013	17	11	7	13
Täby, 2018	13	9	7	14

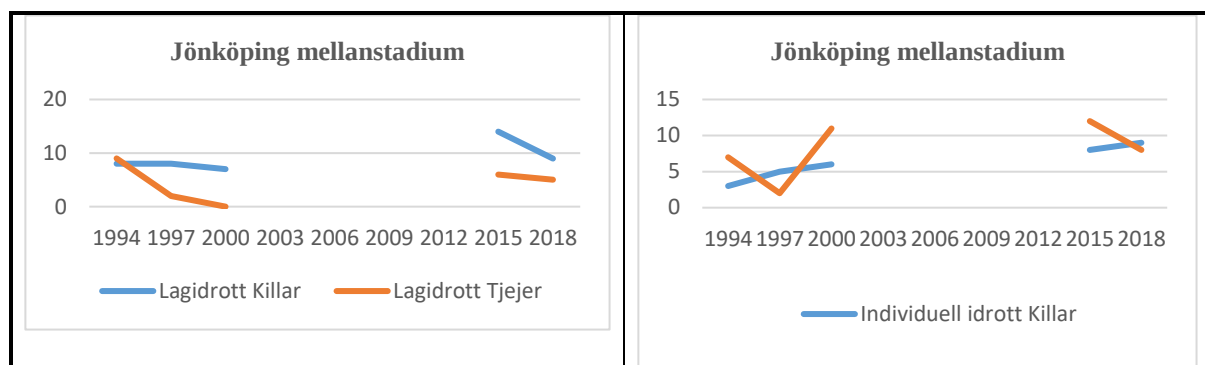
Låt oss innan vi gör en sammanställning av resultaten se lite närmare på värden från Helsingborg och Jönköping genom att presentera dess i två figurer.

Figur 7. Helsingborg mellanstadium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Ser vi till hela tidsperioden tycks andelen som slutat i någon förening men stannat kvar inom lagidrott respektive individuell idrott knappats ha förändrats mer systematiskt. Värdena varierar mellan de enskilda åren men vår tolkning är dock att det inte har skett någon mer systematisk förändring.

Hur ser det då ut i Jönköping. Här finns endast värden för perioderna 1994-2000 och 2015-2018.

Figur 8. Jönköping mellanstadium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Jämför vi de två tidsperioderna när det gäller lagidrott tycks värdena – både bland killar och tjejer att ligga något högre för 2015 och 2018, vilket skulle peka mot att andelen som slutat i en förening men fortsatt med lagidrott skulle ha ökat. Samtidigt finns en nedgång från 2015 till 2018, varför vi tolkat resultatet som att det inte skett någon större förändring. Ser vi till individuell idrott ligger värdena bland tjejerna högre under den senare perioden, en indikation på att andelen som lämnat en förening men fortfarande håller på med individuell idrott har ökat. Bland killar är bilden mer oklar och vi tolkar resultaten som att det inte skett någon mer systematisk förändring.

Låt oss då sammanställa bedömningarna av förändringarna över tid.

Tabell 15. Mellanstadiet. Slutat i i någon förening men fortfarande sysslar med lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Minskat	Oförändrat	Ökat	Oförändrat
Stockholm	Minskat	Minskat svagt	Oförändrat	Oförändrat
Haninge	Minskat	Oförändrat	Minskat	Oförändrat
Helsingborg	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat
Jönköping	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat	Ökat
Täby	Minskat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat

Ser vi till lagidrott tycks andelen som lämnat en förening men fortfarande håller på med lagidrott i de flesta fall ha minskat. För individuell idrott gäller att de flesta fallen tyder på att det inte skett några större förändringar. I ett par fall finns en indikation på att andelen skulle ha ökat.

Högstadiet

Hur ser det då ut i högstadiet? Vi börjar med att se till den mer aktuella situationen.

Tabell 16. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår. (#)

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Askersund, 2019	15	8	8	8
Farsta, 2013	25	16	12	6
Stockholm, 2013	20	9	12	10
Haninge, 2016/17	9	15	3	8
Heby, 2019	22	6	0	5
Helsingborg, 2018	13	5	9	16
Huddinge, 2015	18	10	8	9
Jönköping, 2018	12	11	5	5
Knivsta, 2018/19	23	25	16	11
Lidingö, 2019	14	8	6	15
Malmö, 2019	20	9	8	11
Sävsjö, 2018	16	17	0	0
Täby, 2018	20	11	21	16
Värmdö, 2018	9	6	4	9
<i>Median</i>	19	10	8	9
<i>Minimum</i>	9	5	0	0
<i>Maximum</i>	25	25	21	16

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

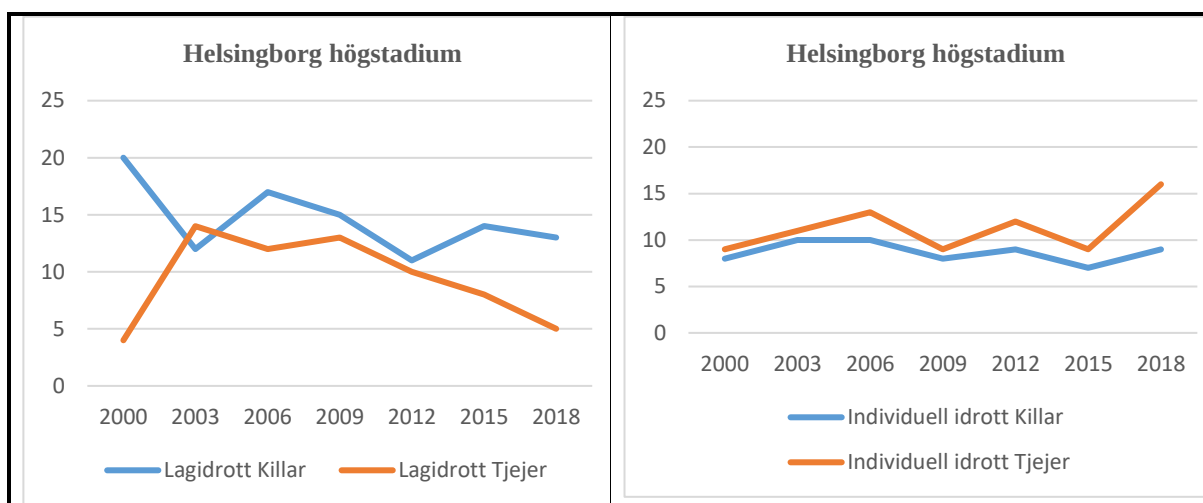
När det gäller lagidrott finns en klar skillnad mellan killar och tjejer. Det är i genomsnitt nästan dubbelt så vanligt att killar slutat i någon förening men fortsätter med lagidrott än att tjejer gör det. Rörligheten tycks alltså här vara större bland killarna och denna är högre än vad som gäller i övrigt. För individuell idrott är skillnaden mellan killar och tjejer liten om vi ser till genomsnittet. Andelen som lämnat sådan förening men fortsätter ligger på samma nivå som bland tjejer när det gäller lagidrott.

Hur ser då utvecklingen ut över tid (tabell 17)?

Tabell 17. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår.

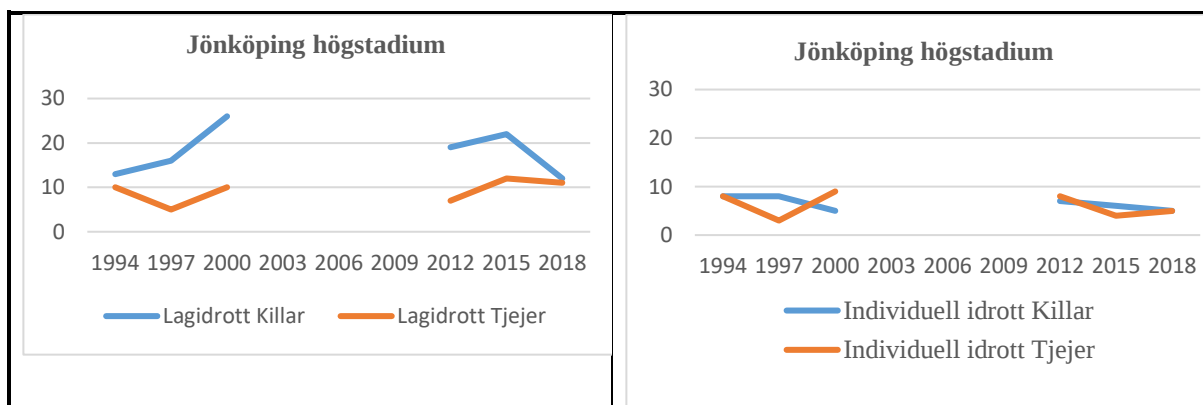
Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2004	15	8	12	13
Farsta, 2013	25	16	12	6
Stockholm, 2004	23	10	15	17
Stockholm, 2013	20	9	12	10
Haninge, 2004	24	4	7	12
Haninge, 2012	15	19	5	2
Haninge, 2016/17	9	15	3	8
Helsingborg, 2000	20	4	8	9
Helsingborg, 2003	12	14	10	11
Helsingborg, 2006	17	12	10	13
Helsingborg, 2009	15	13	8	9
Helsingborg, 2012	11	10	9	12
Helsingborg, 2015	14	8	7	9
Helsingborg, 2018	13	5	9	16
Jönköping, 1994	13	10	8	8
Jönköping, 1997	16	5	8	3
Jönköping, 2000	26	10	5	9
Jönköping, 2012	19	7	7	8
Jönköping, 2015	22	12	6	4
Jönköping, 2018	12	11	5	5
Lidingö, 2003	14	3	14	7
Lidingö, 2007	13	12	12	19
Lidingö, 2011	22	10	15	11
Lidingö, 2019	14	8	6	15
Malmö, 2015	16	14	11	11
Malmö, 2019	20	9	8	11
Täby, 2013	11	6	9	6
Täby, 2018	20	11	21	16
Värmdö, 2013	19	10	8	10
Värmdö, 2018	9	6	4	9

Liksom tidigare börjar vi – innan vi gör en samlad tolkning – att se närmare på hur det ser ut i Helsingborg och Jönköping genom att presentera resultaten från dessa båda kommuner i figurer.

Figur 9. Helsingborg högstadium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

För lagidrott tycks andelen som slutat i någon förening men fortsätter med lagidrott ha minskat i varje fall sedan 2006. Ser vi till individuell idrott tycks denna andel ha ökat bland tjejer medan det knappast skett någon större förändring bland killar. Hur ser det då ut i Jönköping?

Figur 10. Jönköping högstadium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi ser till lagidrott är bilden motsägelsefull bland killarna. Under den första tidsperioden tycks bland killar andelen som slutat i någon förening inriktad mot lagidrott ha ökat medan tendensen är det motsatta under den senare perioden. Med tanke på att genomsnittsnivån ligger ungefär lika högt för de två tidsperioderna har vi tolkat resultaten som att det inte finns indikationer på någon mer systematisk förändring över tid. Samma tokening görs för tjejer när det gäller lagidrott. För individuell idrott tycks det vara så att andelen som slutat men fortfarande sysslar med någon sådan idrott har minskat något både bland killar och tjejer. Generellt gäller, speciellt bland killar, att rörligheten är större för lagidrott.

Låt oss då se närmare på vilka förändringar som framträder om vi ser till hela materialet.

Tabell 18. Högstadiet. Slutat i någon förening men fortsatt med lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Minskat	Minskat	Minskat	Minskat svagt
Stockholm	Oförändrat	Minskat	Minskat svagt	Minskat
Haninge	Minskat	Ökat	Minskat	Oförändrat
Helsingborg	Oförändrat	Minskat	Oförändrat	Oförändrat
Jönköping	Minskat efter 2000	Oförändrat	Minskat	Oförändrat
Lidingö	Ökat	Oförändrat	Ökat	Ökat svagt
Malmö	Ökat	Ökat svagt	Ökat svagt	Oförändrat
Täby	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat
Värmdö	Minskat	Minskat	Minskat	Ökat

Både för lagidrott och individuell idrott är bilden blandad. Ser vi till lagidrott har vi flest fall där det skett en ökning men i nästan lika många fall tycks det ha skett en nedgång för andelen som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott. Det går därför knappast att dra någon slutsats kring en mer systematisk förändring, utvecklingen kan se olika ut i olika kommuner. Ser vi till individuell idrott finns i hälften av fallen tendens till att andelen som slutat i någon förening inriktad mot individuell idrott men fortfarande sysslar med en sådan idrott minskat. Speciellt tydligt framträder en sådan tendens bland killar. Bland tjejer balanserar minskning och ökning varandra mer. Slutsatsen får bli att det finns vissa tecken på att rörligheten inom individuell idrott – speciellt bland killar – har minskat eller varit oförändrad.

Gymnasiet

Vi börjar liksom tidigare med att se på den aktuella situationen.

Tabell 19. Gymnasiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott ter kön och kommun/undersökningsår. (#).

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Falkenberg, 2019	22	8	7	2
Stockholm, 2013	14	14	6	8
Haninge, 2016/17	18	28	4	12
Helsingborg, 2018	12	14	10	9
Huddinge, 2015	21	22	10	5
Jönköping, 2018	13	15	6	5
Lidingö, 2011	20	10	6	14
Täby, 2019	14	8	0	13
Median	16	14	6	9
Minimum	12	8	0	2
Maximum	22	28	10	14

Låga värden markeras med gult, höga med blått.

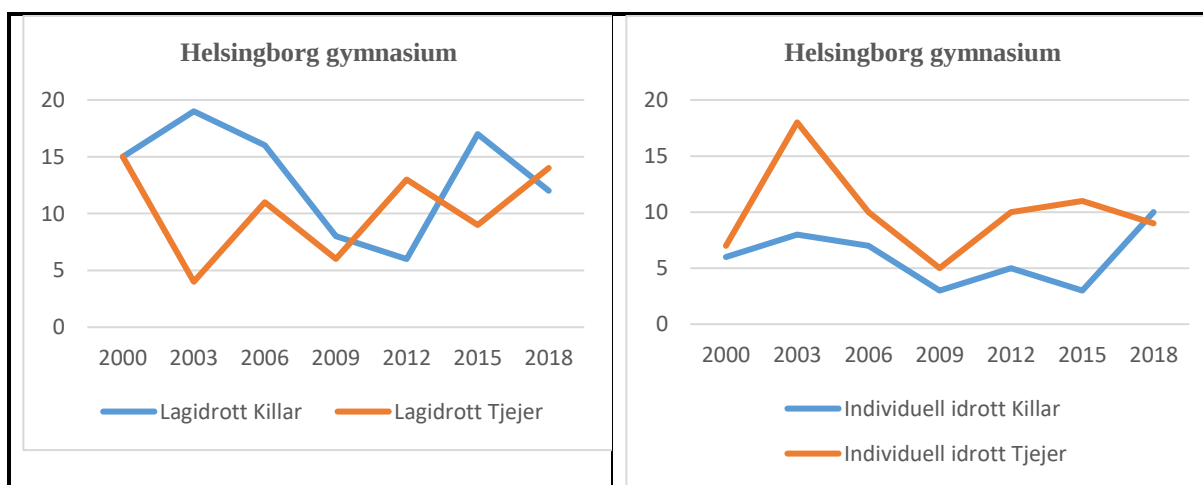
Det vi kan konstatera är att rörligheten tycks vara högre för lagidrott än för individuell idrott. Speciellt stor är skillnaden bland killar där det är nästan tre gånger så vanligt att man slutat (men stannat kvar). Könsskillnaderna är relativt begränsade både för lagidrott och individuell idrott, andelen som slutat i idrott men fortsatt med samma typ av verksamhet är något högre främst för tjejer i individuell idrott medan det är marginellt något vanligare att killar slutar i lagidrott och fortfarande är kvar.

Frågan är hur detta har utvecklats över tid.

Tabell 20. Gymnasiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår.

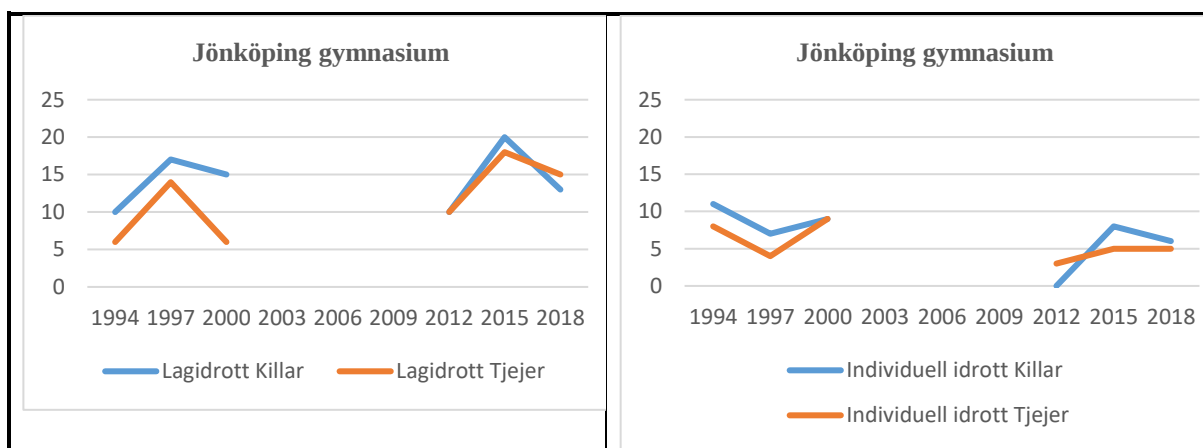
Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Jönköping, 1994	10	6	11	8
Jönköping, 1997	17	14	7	4
Jönköping, 2000	15	6	9	9
Jönköping, 2012	10	10	0	3
Jönköping, 2015	20	18	8	5
Jönköping, 2018	13	15	6	5
Helsingborg, 2000	15	15	6	7
Helsingborg, 2003	19	4	8	18
Helsingborg, 2006	16	11	7	10
Helsingborg, 2009	8	6	3	5
Helsingborg, 2012	6	13	5	10
Helsingborg, 2015	17	9	3	11
Helsingborg, 2018	12	14	10	9
Stockholm, 2004	24	11	7	17
Stockholm, 2013	14	14	6	8
Haninge, 2004	23	23	7	25
Haninge, 2012	21	23	8	7
Haninge, 2016/17	18	28	4	12
Lidingö, 2007	6	3	8	13
Lidingö, 2011	20	10	6	14
Täby, 2013	19	11	4	10
Täby, 2019	14	8	0	13

Liksom tidigare börjar vi med att presentera resultaten från Helsingborg och Jönköping i två figurer för att lättare se hur utvecklingen ser ut. Vi börjar med Helsingborg

Figur 11. Helsingborg gymnasium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Både för lagidrott och individuell tycks det vara så att andelen som slutat i någon förening men fortsatt med denna typ av idrott har minskat fram till 2009 för att sedan efter detta ha ökat. Hur ser det då ut i Jönköping?

Figur 12. Jönköping gymnasium. Andel (%) barn som slutat i någon förening men fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Här tycks bilden skilja sig mellan lagidrott och individuell idrott. För lagidrott ligger andelen som slutat men fortsatt med denna typ av idrott högre under den senare perioden än under den tidigare. För individuell idrott gäller motsatsen.

I tabell 21 sammanfattas bedömningarna av utveckling över tid i de kommuner där upprepade undersökningar gjorts.

Tabell 21. Gymnasiet. Slutat i någon förening men fortsatt med lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Stockholm	Minskat	Ökat svagt	Oförändrat	Minskat
Haninge	Minskat	Ökat	Minskat	Minskat
Helsingborg	Ökat efter 2009	Ökat efter 2009	Ökat efter 2009	Ökat efter 2009
Jönköping	Ökat	Ökat	Minskat	Minskat
Lidingö	Ökat	Ökat	Oförändrat	Oförändrat
Täby	Minskat	Minskat	Minskat	Ökat svagt

Sammanställningen av bedömningarna när det gäller förändring över tid tyder på att det finns en skiljelinje mellan lagidrott och individuell idrott när det gäller andelen som slutat i någon förening men fortfarande håller på med denna typ av idrott inom idrottsföreningens ram. Ser vi till lagidrott tycks denna andel bland tjejer ha ökat över tid medan ökning och minskning balanserar varandra bland killar. När det gäller individuell idrott tycks utvecklingen se relativt likartad bland tjejer och killar. För bägge könen har det skett en minskning i cirka hälften av fallen och det är endast i Helsingborg som en mer märkbar ökning framträder. Här skall vi dock notera att ökningen – som är relativt begränsad – endast gäller perioden 2009 och framåt. Sammantaget skulle vi tolka resultaten som att andelen som slutar i någon förening och fortfarande sysslar med individuell idrott i främst tycks ha minskat över tid.

Vilka förändringar sker med ökad ålder?

Ovan har vi analyserat hur många som slutar i någon förening men fortfarande sysslar med lagidrott respektive individuell förening separat för de tre skolstadierna. För att förenkla beskrivningarna kommer jag nu att beteckna detta som rörlighet inom respektive typ av idrott. Det är också viktigt att skaffa sig en bild av om det sker förändringar med ökad ålder och hur denna eventuella förändring ser ut. För att göra detta mönster mer tydligt presenteras i tabellen nedan genomsnittlig ”rörlighet” från de aktuella undersökningarna uppdelat efter kön och ålder.

Tabell 22. Andel (%) som slutat i någon förening men som fortfarande håller på med lagidrott respektive individuell idrott uppdelat efter kön och ålder. Median för värden från de mest aktuella undersökningarna i olika kommuner.

Stadium	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Mellanstadiet	14	9	8	15
Högstadiet	19	10	9	10
Gymnasiet	16	14	6	9

Om vi börjar med könsskillnader gäller att rörligheten är större bland killarna för lagidrott och större för tjejerna när det gäller individuell idrott, men detta förändras med åldern. I lagidrott är skillnaden mellan killar och tjejer stora i mellan- och högstadiet men ganska begränsade i gymnasiet. Detta kan kopplas till att rörligheten i detta fall bland tjejer ökar med ökad ålder. För individuell idrott är det egentligen endast i mellanstadiet som könsskillnaderna är stora - högre rörlighet bland tjejer. På de båda högre stadierna är skillnaden mellan könen ganska liten. Bland tjejer minskar rörligheten med ökad ålder, speciellt från mellan- till högstadiet.

Bland killar är rörligheten genomgående högre inom lagidrott än inom individuell idrott, något som skulle kunna kopplas till att deltagandet i lagidrott är mycket högre. Bland tjejer förändras mönstret med ökad ålder. I mellanstadiet är rörligheten större inom individuell idrott än inom lagidrott. Rörligheten inom lagidrott ökar sedan med ökad ålder medan den är lägre i de två äldre åldersgrupperna för individuell idrott. Detta leder bland tjejer till att rörligheten är likartad i högstadiet för att i gymnasiet bli högre för lagidrott.

Bilden av vilka förändringar som sker över tid skiljer sig både mellan lagidrott och individuell idrott liksom mellan stadierna och dessutom även mellan könen. Låt oss börja med att se till lagidrott. I mellanstadiet pekar resultaten främst mot att rörligheten har minskat över tid. I högstadiet är det ungefär lika vanligt att den har minskat som att den har ökat. Troligen finns här inge mer allmän tendens, utvecklingen kan variera mellan olika orter. Samma balans mellan avtagande och ökande rörlighet framträder även bland killarna i gymnasiet medan resultaten för tjejerna på detta stadium pekar mot att rörligheten ökat bland dessa för lagidrott.

Ser vi till individuell idrott framträder i de flesta fall i mellanstadiet att det inte skett någon större förändring när det gäller rörligheten. I högstadiet dominerar en nedgång bland killar medan minskning och ökning balanserar varandra bland tjejerna i högstadiet. I gymnasiet gäller i ungefär hälften av fallen att rörligheten har minskat medan de övriga fallen fördelar sig jämnt mellan att det inte skett någon förändring eller att rörligheten har ökat.

Hur inverkar social bakgrund på rörligheten i lagidrott respektive individuell idrott?

Ovan har vi studerat hur kön och ålder påverkar hur många det är som lämnar lagidrott och individuell idrott. Med rörlighet inom lagidrott avses här hur många det är som slutar i någon idrottsförening inriktad mot lagidrott men som fortfarande är med i någon förening inriktad mot lagidrott. Det kan handla om att man bytt klubb eller slutat att vara med i flera föreningar inriktade mot lagidrott. Rörlighet inom individuell idrott definieras på motsvarande sätt. Liksom när det gäller deltagandet är det naturligtvis intressant att studera hur rörligheten påverkas av ungdomarnas sociala bakgrund. Detta analyseras med hjälp av binära logistiska regressionsanalyser på det samlade materialet uppdelat efter kön och skolstadium. Som förklaringsfaktorer ingår familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.

Vi börjar med att se på rörligheten i lagidrott. Resultaten från analyserna presenteras i tabell 23 nedan.

Tabell 23. Vad förklarar den inre "rörligheten" i lagidrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R^2 – efter kön och skolstadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>		**			+	
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	1.52	0.45	1.45*	1.34	0.73	0.76
Ensam pappa	0.99	0.00	0.58	2.15	0.78	1.68
Växelvis	0.99	2.13**	0.88	0.96	1.10	0.94
Mamma med ny partner	0.64	0.94	0.88	1.90+	0.66	0.95
Pappa med ny partner	1.23	3.10**	1.00	1.54	2.07*	1.18
Ensam					0.59	0.29
<i>Förtroende för föräldrar</i>					+	
Ingen	1.85	1.98+	1.00	1.13	1.07	1.59
En	1.00	1.36	1.01	1.06		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>		*				
Hög	1.14	2.43**	1.17	1.05	0.91	0.81
Ganska hög	0.87	0.84	1.25*	0.93	0.90	1.06
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	1.30	1.22	1.04	1.08	1.49+	1.34
Låg	0.81	1.06	1.40	1.50	1.30	0.00
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>				*		**
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	1.06	1.79*	0.92	1.64**	0.82	2.16**
Andra gen. inv.	0.98	1.27	0.92	0.87	1.40+	0.62
Första gen. inv.	0.61+	0.90	0.95	0.97	1.08	0.92
Pseudo R^2	1.0	5.8	0.7	2.0	2.1	5.1

+ $p < 0.10$; * $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$.

Om vi ser till det övergripande mönstret pekar detta mot att social bakgrund har en mycket begränsad inverkan – endast enstaka signifikanta samband framträder. Den sociala bakgrunden

tycks alltså ha en mycket liten inverkan på den inre rörligheten inom lagidrott. Detta stämmer väl med det som framträdde när vi studerade rörligheten i idrottsförening totalt sett¹⁵.

Hur ser det då ut för individuell idrott? Resultaten från analyserna av rörlighetens koppling till social bakgrund presenteras i tabell 24.

Tabell 24. Vad förklarar den inre #rörligheten# i individuell idrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R² – efter kön och skolestadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>			*			
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	0.52	1.05	1.75*	0.98	1.07	0.71
Ensam pappa	3.43	0.00	0.61	0.59	1.15	1.26
Växelvis	0.74	0.76	0.72	0.89	0.49	1.07
Mamma med ny partner	0.40	0.97	0.37	0.99	1.02	1.06
Pappa med ny partner	0.71	1.19	1.66+	1.33	0.68	1.18
Ensam					0.63	1.23
<i>Förtroende för föräldrar</i>						
Ingen	0.73	0.69	0.66	1.50	1.27	1.29
En	0.71	0.87	0.87	1.14		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>				**		
Hög	0.92	1.34	0.85	1.69**	2.01*	1.13
Ganska hög	1.09	1.17	0.94	1.13	1.49	0.88
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	1.65	1.72*	0.47**	0.90	1.82	0.86
Låg	1.25	0.72	0.57	2.33*	0.00	0.00
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>						
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	1.09	1.04	1.82	1.36	0.78	1.35
Andra gen. inv.	0.67	0.99	1.17	0.95	1.19	0.86
Första gen. inv.	0.53	0.44	1.16	1.04	1.41	0.21
Pseudo R ²	1.9	1.4	2.4	1.7	3.1	1.9

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001.

Bilden är densamma, social bakgrund har mycket svag inverkan på rörligheten inom individuell idrott.

Sammantaget kan vi alltså konstatera att social bakgrund har en mycket liten påverkan på den inre rörligheten, d v s att man slutar i förening men fortfarande fortsätter med lagidrott respektive individuell idrott. Troligen är det mer personliga faktorer som främst påverkar rörligheten.

¹⁵ Elofsson m fl, 2020. Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?

Hur många har helt lämnat idrottsförening - jämförelse lagidrott och individuell idrott.

I detta tredje avsnitt studeras hur många som lämnar lagidrott respektive individuell idrott. Att lämna idrotten innebär här att man slutat i en förening inriktad mot lagidrott eller individuell idrott och efter detta inte längre ägnar sig åt denna typ av idrott. Däremot är det möjligt att man sysslar med den andra formen, men för flertalet torde det dock handla om att man lämnar idrottsrörelsen. Basdata för beräkningarna presenteras i tabellerna B 1-6 i bilagan.

Liksom tidigare presenteras resultaten separat för de tre skolstadierna. Varje delavsnitt inleds med en redovisning av resultat från de aktuella undersökningarna i de olika kommunerna vilket kan sägas ge en bild av nuläget. Efter detta följer en redovisning av resultat från de kommuner där upprepade undersökningar genomförts för att få en bild av förändringar över tid. Efter detta kommer ett avsnitt som tar upp förändringar med ökad ålder.

Mellanstadiet

Vi börjar med att studera hur många som har lämnat lagidrott respektive individuell idrott i de aktuella undersökningarna i de olika kommunerna.

Tabell 25. Mellanstadiet. Lagidrott respektive Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som lämnat helt efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Farsta, 2013	23	33	27	24
Stockholm, 2013	17	28	16	20
Haninge, 2012	17	29	27	17
Helsingborg, 2018	17	23	27	17
Huddinge, 2015	9	13	21	19
Jönköping, 2018	7	12	9	13
Malmö, 2019	20	20	20	20
Sävsjö, 2018	16	32	17	14
Täby, 2018	7	11	13	11
Median	17	23	20	17
Minimum	7	11	9	11
Maximum	23	33	27	24

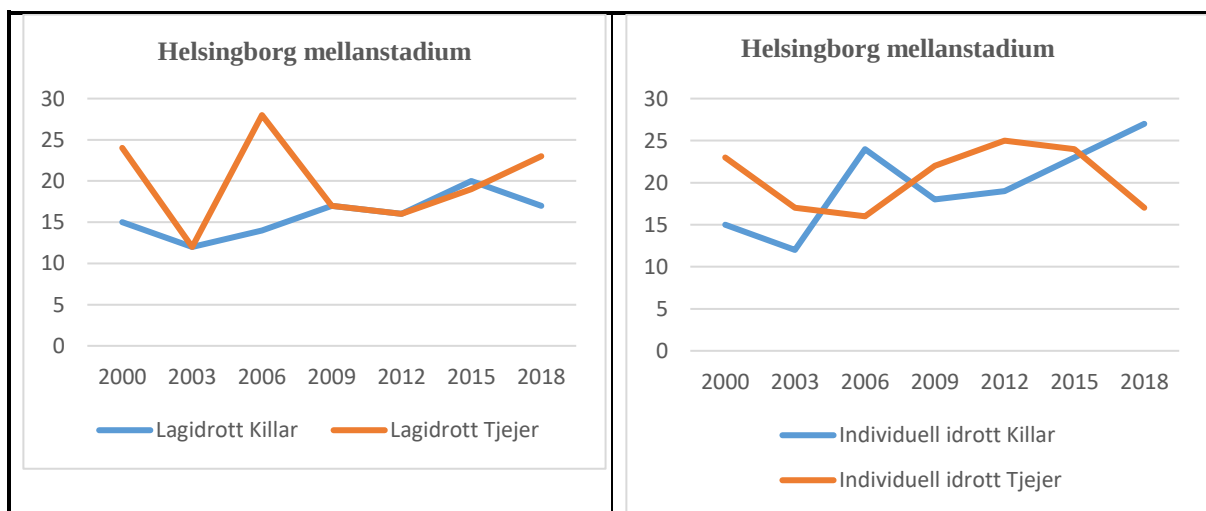
De genomsnittliga resultaten tyder på att andelen som lämnar lagidrott respektive individuell idrott ligger på ungefär samma nivå – kring 17 % - utom när det gäller hur många av mellanstadietjejerna som lämnar lagidrott. I detta fall ligger andelen på 26 %. Detta innebär självklart att det är fler bland mellanstadietjejerna än bland mellanstadiekillarna som lämnar lagidrotten. När det gäller individuell idrott är könsskillnaderna däremot små. Samtidigt är det viktigt att notera att det finns betydande variationer mellan de olika kommunerna. Ser vi minimivärdena ligger dessa 40-60 procent under medianvärdena. Maximivärdena ligger i nästan samtliga fall cirka 40 % högre. Ser vi till könsskillnaderna tycks dessa dock se ganska likartade ut i alla kommunerna.

Frågan är om det skett förändringar över tid. I tabell 26 presenteras andelen som lämnat lagidrott respektive individuell idrott i de kommuner där upprepade undersökningar genomförts.

Tabell 26. Mellanstadiet. Lagidrott respektive Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som lämnat helt efter kön och kommun/undersökningsår.

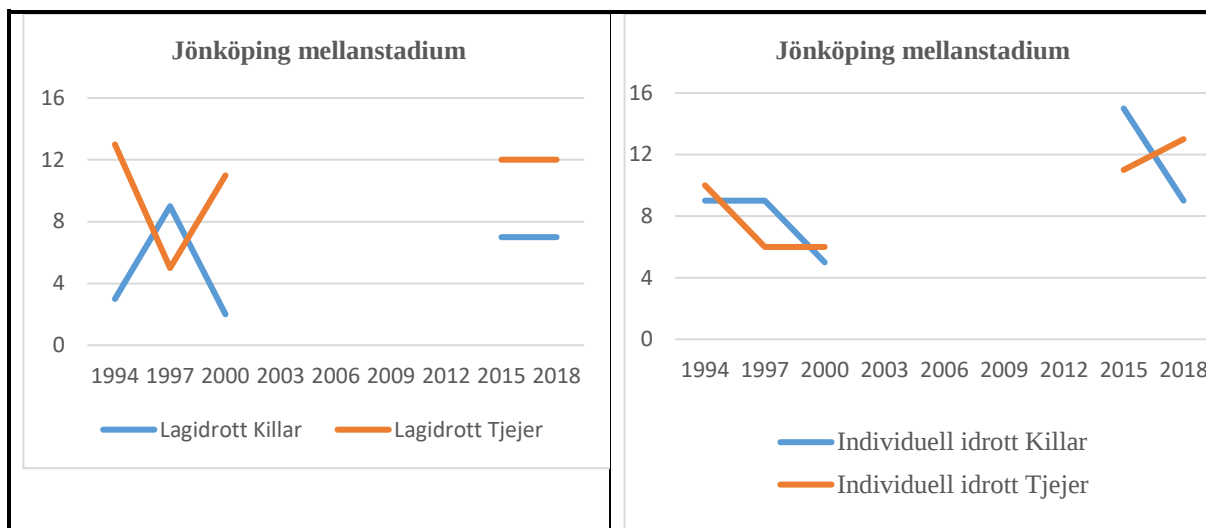
Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Jönköping, 1994	3	13	9	10
Jönköping, 1997	9	5	9	6
Jönköping, 2000	2	11	5	6
Jönköping, 2015	7	12	15	11
Jönköping, 2018	7	12	9	13
Helsingborg, 2000	15	24	15	23
Helsingborg, 2003	12	12	12	17
Helsingborg, 2006	14	28	24	16
Helsingborg, 2009	17	17	18	22
Helsingborg, 2012	16	16	19	25
Helsingborg, 2015	20	19	23	24
Helsingborg, 2018	17	23	27	17
Farsta, 2004	23	28	18	26
Farsta, 2013	23	33	27	24
Stockholm, 2004	16	25	20	19
Stockholm, 2013	17	28	16	20
Haninge, 2004	15	24	23	16
Haninge, 2012	17	29	27	17
Täby, 2013	9	19	12	11
Täby, 2018	7	11	13	11

Innan vi gör en sammanställning av vilka tendenser som framträder studerar vi närmare resultaten från Helsingborg och Jönköping där de flesta undersökningar genomförts genom att redovisa dessa i två figurer.

Figur 13. Helsingborg mellanstadium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi börjar med lagidrott tycks andelen som lämnat lagidrott bland killar ha ökat över tid. Bland tjejerna varierar värdena men det finns dock tecken på att andelen som har lämnat lagidrott skulle ha ökat sedan 2009. Även för individuell idrott har andelen som lämnar ökat över tid medan bilden är mer oklar bland tjejer. I detta fall tolkar vi det som att det inte skett någon mer systematisk förändring. Hur ser det då ut i Jönköping? Här finns endast data för perioderna 1994-2000 och 2015-2018.

Figur 14. Jönköping mellanstadium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi ser till lagidrott är bilden ganska oklar – vi har tolkat det som att det inte skett några mer systematiska förändringar mellan de båda tidsperioderna. När det gäller individuell idrott tycks däremot andelen som lämnat sådan ligga högre under den senare perioden än under den tidigare.

Låt oss då sammanfatta bilden av förändringarna över tid i de olika kommunerna.

Tabell 27. Mellanstadiet. Andel som helt lämnat lagidrott respektive individuell idrott.
Förändringar över tid efter kön och kommun.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Oförändrat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Stockholm	Oförändrat	Ökat svagt	Minskat	Oförändrat
Haninge	Oförändrat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Helsingborg	Ökat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Jönköping	Oförändrat	Oförändrat	Ökat	Ökat
Täby	Oförändrat	Minskat	Oförändrat	Oförändrat

Bilden skiljer sig både mellan könen och mellan lagidrott och individuell idrott. Om vi börjar med lagidrott tycks det inte ha skett några mer systematiska förändringar bland killar när det gäller andelen som lämnat sådana. Däremot tycks denna andel ha ökat bland tjejer. För individuell idrott gäller motsatsen – inga mer systematiska förändringar bland tjejer däremot tycks andelen som lämnar individuell idrott ha ökat bland killar. Allmänt tycks alltså gälla att för det dominerande könen – flest deltagare – har det inte skett några större förändringar medan andelen som lämnat ökat för det kön där deltagandet är lägst.

Högstadiet

Hur ser det då ut i högstadiet. Vi börjar med att se på hur många som lämnat lagidrott respektive individuell idrott enligt de aktuellaste undersökningarna i de olika kommunerna.

Tabell 28. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som helt lämnat någon förening inriktad med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Askersund, 2019	24	19	13	27
Farsta, 2013	20	25	24	39
Stockholm, 2013	27	38	26	26
Haninge, 2016/17	16	27	28	26
Heby, 2019	19	28	17	10
Helsingborg, 2018	17	27	18	17
Huddinge, 2015	18	28	26	18
Jönköping, 2018	14	25	13	21
Knivsta, 2018/19	14	28	32	25
Sävsjö, 2018	9	17	40	13
Lidingö, 2019	19	19	18	19
Malmö, 2019	23	37	22	26
Täby, 2018	14	23	15	20
Värmdö, 2018	9	15	16	23
<i>Median</i>	<i>18</i>	<i>27</i>	<i>22</i>	<i>22</i>
<i>Minimum</i>	<i>9</i>	<i>15</i>	<i>13</i>	<i>10</i>
<i>Maximum</i>	<i>27</i>	<i>38</i>	<i>40</i>	<i>39</i>

Liksom i mellanstadiet tycks det vara tjejerna i lagidrott som skiljer ut sig genom att det är en högre del bland dessa som lämnar än vad som gäller i övrigt. Detta mönster framträder i flera kommuner, dock långt ifrån i alla. Bland killar ligger denna andel en tredjedel lägre och är något lägre än vad som gäller i individuell idrott. I detta senare fall är genomsnittet lika band killar och tjejer.

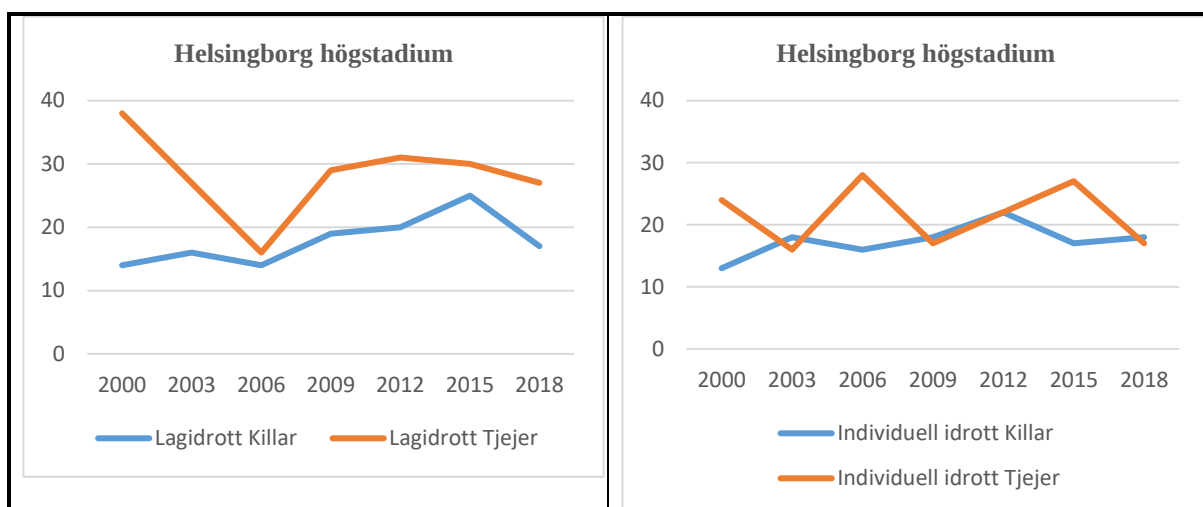
Men vi skall inte bortse från att det finns variationer mellan olika kommuner. Jämför vi minimivärdena med medianvärdena ligger dessa 40-60 procent lägre. För maximivärdena är de från 40 till 80 procent högre. Speciellt stora är variationerna när det gäller tjejer som lämnar individuell idrott.

Har det då skett några förändringar över tid. I tabell 29 redovisas resultat från kommuner där upprepade undersökningar genomförts.

Tabell 29. Högstadiet. Lagidrott mot Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som lämnat helt efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Jönköping, 1994	14	24	16	22
Jönköping, 1997	11	17	15	12
Jönköping, 2000	18	21	10	17
Jönköping, 2012	16	21	14	20
Jönköping, 2015	12	15	15	16
Jönköping, 2018	14	25	13	21
Helsingborg, 2000	14	38	13	24
Helsingborg, 2003	16	27	18	16
Helsingborg, 2006	14	16	16	28
Helsingborg, 2009	19	29	18	17
Helsingborg, 2012	20	31	22	22
Helsingborg, 2015	25	30	17	27
Helsingborg, 2018	17	27	18	17
Farsta, 2004	22	39	31	36
Farsta, 2013	20	25	24	39
Stockholm, 2004	26	42	25	36
Stockholm, 2013	27	38	26	26
Haninge, 2004	21	31	31	22
Haninge, 2012	21	25	33	20
Haninge, 2016/17	16	27	28	26
Lidingö, 2003	17	38	13	15
Lidingö, 2007	16	26	15	20
Lidingö, 2011	26	31	21	14
Lidingö, 2019	19	19	18	19
Malmö, 2015	21	28	16	25
Malmö, 2019	23	37	22	26
Täby, 2013	11	23	13	20
Täby, 2018	14	23	15	20
Värmdö, 2013	11	20	24	13
Värmdö, 2018	9	15	16	23

Innan vi gör en sammanfattning studeras utvecklingen i Helsingborg och Jönköping. Bilden i Helsingborg presenteras i figur 15.

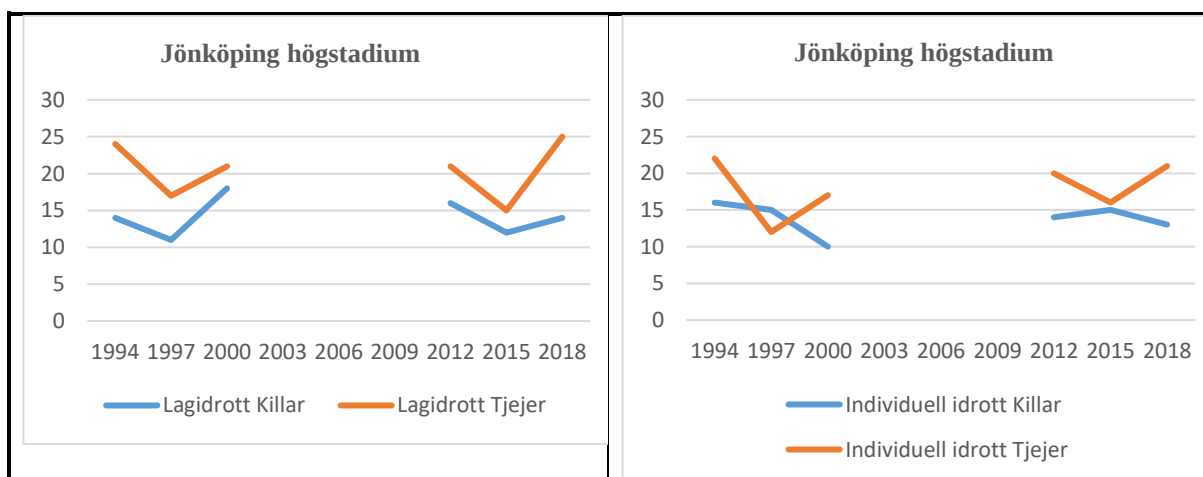

Figur 15. Helsingborg högstadium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Bland killar tycks andelen som har lämnat lagidrotten ha ökat från 2006 till 2015 men efter detta sjunker andelen år 2018, men ligger fortfarande högre än i de tidigaste undersökningarna. Vår tolkning är att andelen killar som lämnat lagidrott har ökat. Även för tjejer finns en liknande tendens efter 2006 men här ligger resultaten högre i de tidigaste undersökningarna. Sammantaget gör vi dock tolkningen att det finns tecken även på att andelen tjejer som lämnat lagidrott har ökat under senare tid.

När det gäller individuell idrott är bilden mer otydlig. Bland killar tycks dock andelen som lämnat individuell idrott ha ökat över tid, medan vi tolkar att det inte skett någon större förändring bland tjejer.

Frågan är då hur det ser ut i Jönköping.

Figur 16. Jönköping högstadium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Om vi jämför de två tidsperioderna 1994-2000 och 2012-2018 är det liten skillnad mellan dessa. Vi drar därför slutsatsen att det skett liten förändring både när det gäller andelen som har lämnat lagidrott och andelen som lämnat individuell idrott.

Låt oss då se på en sammanställning av vilka förändringar över tid som framträder.

Tabell 30. Högstadiet. Andel som lämnat inom lagidrott respektive individuell idrott. Förändringar över tid efter kön och kommun.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Farsta	Oförändrat	Minskat	Minskat	Oförändrat
Stockholm	Oförändrat	Minskat	Oförändrat	Minskat
Haninge	Minskat	Minskat	Minskat	Oförändrat
Helsingborg	Ökat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Jönköping	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat
Lidingö	Ökat	Minskat	Ökat	Oförändrat
Malmö	Oförändrat	Ökat	Ökat	Oförändrat
Täby	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat
Värmdö	Minskat svagt	Minskat	Minskat	Ökat

Bilden skiljer sig delvis både mellan kön och de båda typerna av idrott. För lagidrott domineras bilden bland killar av att det inte skett några större förändring och i de övriga fallen balanseras minskning mot ökning. Den rimliga slutsatsen är därför att det inte finns indikationer på att det skulle ha skett någon mer systematisk förändring över tid. Bland tjejer gäller i ungefär hälften av fallen att det har skett en minskning. De övriga fallen fördelar sig jämnt mellan oförändrat och ökning. Här finns alltså en tendens till att det över tid har blivit färre tjejer som lämnat lagidrott i högstadiet.

Om vi ser till individuell idrott är det bland killar lika många fall där andelen som lämnat minskat, är oförändrad och har ökat. Alltså knappast någon indikation på att det skulle ha skett en systematisk förändring i en viss riktning. Bland tjejer dominerar alternativet ”oförändrat” vilket pekar mot att det även bland tjejer inte finns tecken på att andelen som lämnat individuell idrott skulle ha förändrats mer systematiskt över tid.

Gymnasiet

Frågan är då hur det ser ut i gymnasiet när det gäller hur många som lämnar lagidrott respektive individuell idrott. I tabell 31 presenteras uppgifter från de aktuella studierna i de olika kommunerna.

Tabell 31. Gymnasiet. Lagidrott respektive Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som lämnat efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Falkenberg, 2019	19	32	17	20
Stockholm, 2013	44	54	35	31
Haninge, 2016/17	21	10	10	12
Helsingborg, 2018	21	19	21	28
Huddinge, 2015	28	39	26	28
Jönköping, 2018	10	21	15	15
Lidingö, 2011	18	37	10	19
Täby, 2019	19	27	13	16
Median	20	30	16	20
Minimum	10	10	10	12
Maximum	44	54	35	31

Om vi ser till genomsnittet gäller att det är vanligare både när det gäller lagidrott och individuell idrott att tjejer har lämnat än att killar har gjort det. Både bland killar och tjejer gäller att det är

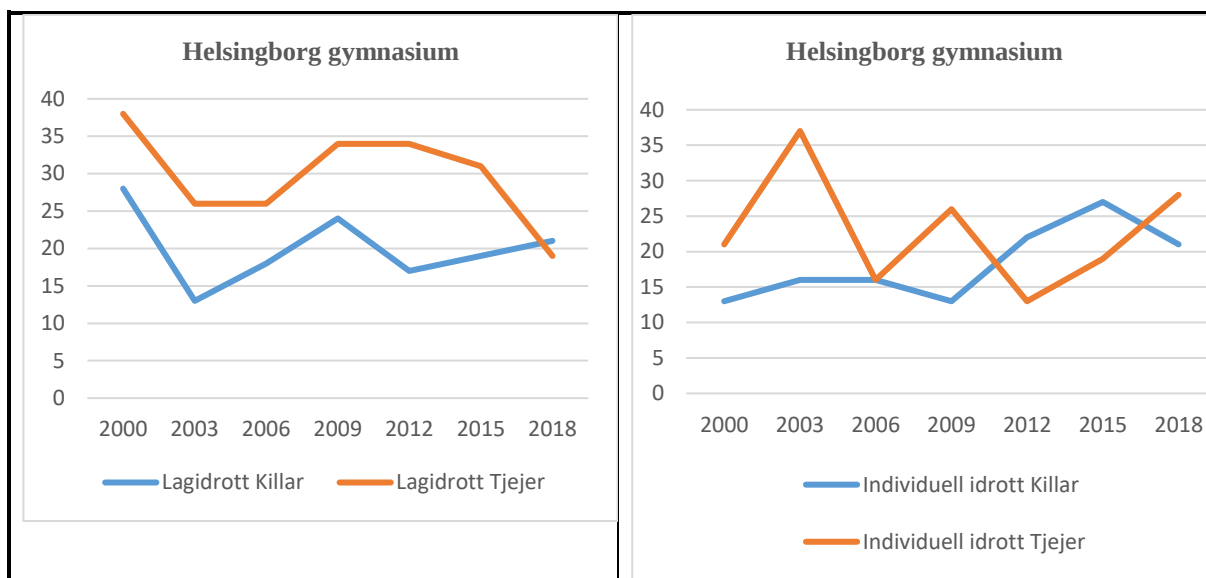
vanligare att man lämnat lagidrott än individuell idrott. I flertalet kommuner, dock ej alla, gäller att det är vanligast att tjejer lämnar lagidrott. Jämför vi minimivärdena med medianvärdena ligger dessa i alla fyra fall 40-50 procent lägre. För maximivärdena gäller att dessa ligger 60 upp till 120 procent över medianvärdena. Detta säger något om att det finns betydande skillnader mellan de olika kommunerna. De största skillnaderna finns bland killar både då det gäller lagidrott och individuell idrott. I detta fall är skillnaderna mellan olika kommuner betydligt större än på de bägge lägre stadierna. Bland tjejer tycks däremot olikheter mellan olika kommuner ligga på ungefär samma nivå på alla de tre stadierna.

Frågan är då hur andelen som lämnat lagidrott respektive individuell idrott utvecklats över tid i gymnasiet.

Tabell 32. Gymnasiet. Lagidrott respektive Individuell idrott. Andel (%) medlemmar som lämnat efter kön och kommun/undersökningsår.

Kommun/år	Lagidrott		Individuell idrott	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Jönköping, 1994	11	17	11	10
Jönköping, 1997	14	20	6	17
Jönköping, 2000	17	17	10	19
Jönköping, 2012	23	35	18	20
Jönköping, 2015	22	31	21	20
Jönköping, 2018	10	21	15	15
Helsingborg, 2000	28	38	13	21
Helsingborg, 2003	13	26	16	37
Helsingborg, 2006	18	26	16	16
Helsingborg, 2009	24	34	13	26
Helsingborg, 2012	17	34	22	13
Helsingborg, 2015	19	31	27	19
Helsingborg, 2018	21	19	21	28
Stockholm, 2004	32	53	33	29
Stockholm, 2013	44	54	35	31
Haninge, 2004	33	49	20	31
Haninge, 2012	23	35	12	30
Haninge, 2016/17	21	10	10	12
Lidingö, 2007	13	41	16	22
Lidingö, 2011	18	37	10	19
Täby, 2013	28	30	25	22
Täby, 2019	19	27	13	16

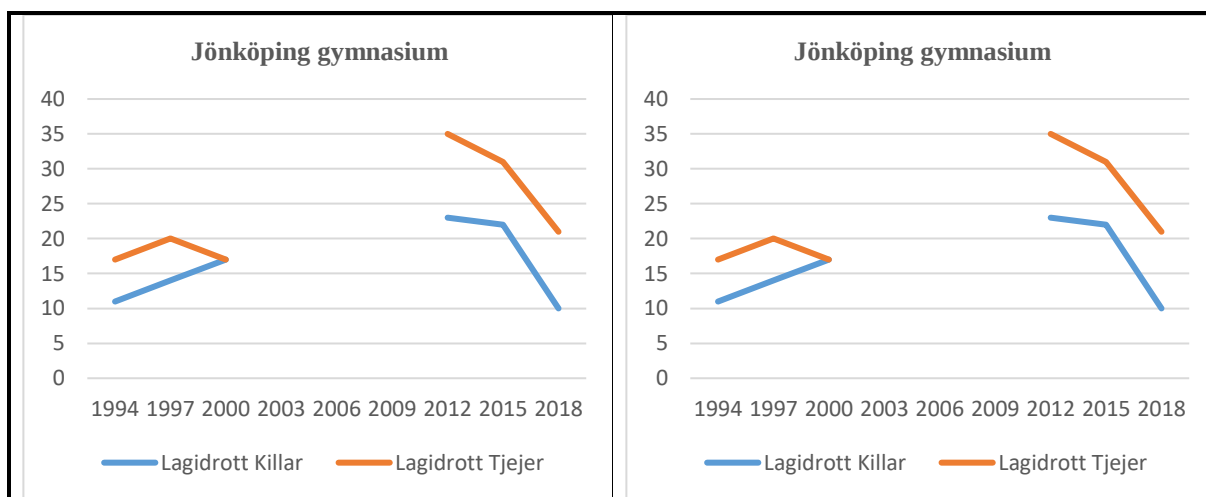
Liksom tidigare gör vi en speciell analys av utvecklingen i Helsingborg och Jönköping genom att presentera resultaten i två figurer.

Figur 17. Helsingborg gymnasium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

Bilden är splittrad. Om vi ser till lagidrott minskar andelen som lämnat bland pojkar från 2000 till 2003 men efter tycks den ha ökat. Bland tjejerna minskar denna andel från 2000 till 2006, ökar sedan men tycks efter 2012 ha minskat. Ser vi till individuell idrott tycks andelen som lämnar bland killar ha ökat under perioden medan mönstret är mer oklar bland tjejerna. Om vi här bortser från det höga värdet från 2003 framstår förändringen som relativt liten.

Hur är det då ut i Jönköping?

Figur 18. Jönköping gymnasium. Andel (%) barn som helt lämnat någon förening inriktad med lagidrott respektive individuell idrott efter kön och undersökningsår.

I bägge fallen skiljer sig bilden mellan perioden 1994 till 2000 och perioden efter 2012. Genomsnittligt ligger andelen som lämnar relativt lågt under den första perioden och det finns tecken på att denna ökar. Om vi ser till den senare perioden, då värden speciellt för år 2012 ligger högre, tycks andelen som lämnat lagidrott respektive individuell idrott ha minskat både bland killar och tjejer.

Låt oss då göra en sammanställning kring utvecklingen i de olika kommunerna.

Tabell 33. Gymnasiet. Andel som lämnat lagidrott respektive individuell idrott.
Förändringar över tid efter kön och kommun.

Kommun	Lagidrott		Individuell idrott	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
Stockholm	Ökat	Oförändrat	Oförändrat	Oförändrat
Haninge	Minskat	Minskat	Minskat	Minskat
Helsingborg	Minskat	Minskat	Ökat	Oförändrat
Jönköping	Minskat	Minskat	Minskat svagt	Minskat svagt
Lidingö	Ökat	Minskat svagt	Minskat	Minskat svagt
Täby	Minskat	Minskat svagt	Minskat	Minskat

För det första kan vi notera att bilden skiljer sig till en del mellan lagidrott och individuell idrott. Inom lagidrott är det bland killar lika vanligt att andelen som lämnat minskat som att den har ökat. Alltså inga tecken på en mer systematisk förändring, utvecklingen tycks kunna skilja sig mellan olika kommuner. Bland tjejer domineras bilden av att andelen som lämnat förening inriktad mot lagidrott skulle ha minskat över tid.

Ser vi till individuell idrott ser däremot bilden likartad ut bland killar och tjejer. I bägge fallen domineras bild av att det med tiden har skett en minskning av andelen som lämnar individuella idrotter.

Vilken inverkan har åldern på hur många som lämnar?

Ovan har vi studerat hur andelen som lämnar lagidrott respektive individuell idrott ser ut i de olika åldersgrupperna separat. Här skall vi koncentrera oss på likheter och olikheter mellan de tre åldersgrupperna. Om vi ser till genomsnittet (medianerna) i de aktuella undersökningarna tycks bilden i det stora hela se likartad ut, Den högsta andelen som lämnar finns bland tjejer när det gäller lagidrott – från 25 till 30 procent. Detta skall ställas mot att det är cirka 20 % bland killarna som lämnar lagidrott. I bägge fallen finns en tendens till att andelen ökar något med ökad ålder.

När det gäller individuell idrott är skillnaden mellan killar och tjejer avsevärt mindre – andelen som lämnar ligger allmänt kring cirka 20 procent. Däremot ser könsskillnaderna något olika ut i de olika åldersgrupperna. I de två yngre grupperna är det ungefär lika vanligt att killar och tjejer har lämnat individuell idrott men i gymnasiet är det vanligare att tjejer gör det. I samtliga åldersgrupper finns det betydande variationer mellan kommunerna. Dessa tycks dock vara speciellt stora när det gäller hur många bland killar som lämnar lagidrott liksom när det gäller hur många som lämnar individuell idrott, Variationen tycks även ligga något högre för andelen högstadietjejer som lämnar individuell idrott.

Förändringar över tid tycks i stor utsträckning skilja sig mellan de olika åldersgrupperna. Det enda fall där slutsatserna blir desamma i alla åldersgrupper är för hur många bland killarna som lämnar lagidrott. I ingen av åldersgrupperna framträder här någon tendens till att det skulle ha skett någon mer systematisk förändring. Men även här bilden inte helt likartad. I de två lägre stadierna tyder de flesta fallen på att det inte skett några större förändringar men i gymnasiet bygger tolkningen på av antalet fall där andelen minskat och andelen fall där andelen fall där den ökat balanserar ut varandra. Detta tyder på att utvecklingen bland de äldsta är mer oklar. Utvecklingen kan innebära både att andelen killar som lämnar lagidrott kan ha minskat och att den kan ha ökat beroende på kommun. Om vi ser till hur många bland tjejerna som lämnar

lagidrott tycks denna andel ha ökat i mellanstadiet medan den minskat på de båda högre stadierna.

När det gäller hur många som lämnat individuell idrott tycks könsskillnaderna vara mindre. I mellan-stadiet finns dock en skillnad – bland killar har andelen ökat medan förändringarna är begränsade bland tjejer. Både bland killar och tjejer tycks andelen som lämnar individuell idrott inte förändrats speciellt mycket i högstadiet medan den minskat i gymnasiet.

Jämför man de tre åldersgrupperna finns tydliga tendenser till att andelen som lämnar lagidrott respektive individuell idrott har minskat mer bland de äldre. I mellanstadiet har andelen varit oförändrad eller ökat, i högstadiet främst varit oförändrad medan en nedgång dominerar i gymnasiet.

Hur inverkar social bakgrund på hur många som lämnar lagidrott respektive individuell idrott?

Ovan har vi studerat hur kön och ålder påverkar hur många det är som lämnar lagidrott respektive individuell idrott. Det är naturligtvis även intressant att studera vilken inverkan barnens och ungdomarnas sociala bakgrund i övrigt har. Detta görs med hjälp av binära logistiska regressionsanalyser på det samlade materialet uppdelat efter kön och skolstadium. Som förklaringsfaktorer ingår familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.

Vi börjar med att se på hur många det är som lämnat lagidrott. Resultaten från analyserna – uppdelade efter kön och stadium - presenteras i tabell 34.

Tabell 34. Vad förklarar hur många som lämnar lagidrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R^2 – efter kön och skolstadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>	***	***	**		*	
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	2.04**	2.39**	1.32+	0.95	1.53*	1.16
Ensam pappa	2.32	12.3*	1.35	0.83	1.45	0.95
Växelvis	1.61**	2.58***	1.46**	1.23	0.98	0.83
Mamma med ny partner	1.68	2.38*	1.37	1.09	1.77*	1.60
Pappa med ny partner	2.76***	2.72**	1.72***	1.45+	1.67+	0.90
Ensam					0.78	1.37
<i>Förtroende för föräldrar</i>	**	+			**	+
Ingen	0.77	1.47	1.21	1.49+	1.49**	1.34+
En	0.63**	0.97	1.10	1.24		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>			**	**		
Hög	1.24	1.30	1.08	0.76	1.08	0.79
Ganska hög	1.00	1.02	1.06	0.86	1.24+	1.13
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	1.45*	1.17	1.46**	1.47**	1.17	0.83
Låg	1.19	1.12	1.68*	1.72*	1.13	2.02
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>		*	**	***	*	**
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	1.16	1.12	1.14	1.26*	1.26	0.88
Andra gen. inv.	1.22	1.82*	1.38**	1.78***	1.28	1.73*
Första gen. inv.	1.20	1.78*	1.37*	1.56*	1.66**	2.10*
<i>Pseudo R^2</i>	3.2	6.1	2.3	4.3	2.9	3.1

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001.

Ser vi till förekomsten av signifikanta samband tycks främst familjesituation och svensk/utländsk bakgrund påverka om barn/ungdomar lämnar lagidrott. Bland killar har familjesituationen en direkt inverkan i alla tre åldersgrupper. Genomgående gäller att andelen som lämnar lagidrott är lägst bland de som bor med bägge föräldrar medan den är högre i andra familjekonstellationer. Bland tjejer framträder endast signifikanta samband i mellanstadiet där mönstret är detsamma. På de båda högre stadierna har familjekonstellation liten inverkan bland tjejer. I gymnasiet förstärks bilden av föräldrarnas betydelse bland killar av sambandet med förtroende för föräldrar. Killar i gymnasiet som angett att de har förtroende för någon förälder har lämnat lagidrott i mindre utsträckning. Föräldrarna spelar alltså en central roll bland killar

för om dessa skall lämna lagidrott eller ej, men har mindre inverkan bland tjejer i högstadiet och gymnasiet.

Endast i två fall framträder signifikanta samband framträder med socioekonomisk bakgrund, nämligen bland killar och tjejer i högstadiet. Bägge dessa visar att ungdomar med lägre socioekonomisk bakgrund i högre utsträckning lämnar lagidrott. Det finns även liknande tendenser bland killar i mellanstadiet men i övrigt skiljer denna grupp inte ut sig.

Om vi ser till svensk/utländsk bakgrund framträder signifikanta samband utom bland mellanstadiekillar. Alla dessa samband visar att barn/ungdomar med utländsk bakgrund oftare lämnar lagidrott. Bland killar i gymnasiet gäller detta dock endast för första generationens invandrare. Generellt gäller att överrepresentationen är högre bland tjejer än bland killar. Detta är intressant – tjejer med utländsk bakgrund är ju redan starkt underrepresenterade när det gäller deltagandet i lagidrott, de lämnar också i större utsträckning denna typ av idrott.

Hur ser det då ut för individuell idrott? Resultaten från analyserna av hur många som lämnar individuell idrott i relation till social bakgrund presenteras i tabell 35.

Tabell 35. Vad förklarar hur många som lämnar individuell idrott. Resultat från binära logistiska analyser – oddskvoter, förekomst av signifikanta samband och Pseudo R^2 – efter kön och skolstadium.

Variabel	Mellanstadiet		Högstadiet		Gymnasiet	
	K	Tj	K	Tj	K	Tj
<i>Familjekonstellation</i>			***	**		
Båda föräldrar	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ensam mamma	1.14	1.43	1.77**	1.49*	1.15	1.56*
Ensam pappa	2.53	1.10	1.12	1.79+	2.49*	1.09
Växelvis	1.40+	1.53**	1.45*	1.42**	1.36	1.49*
Mamma med ny partner	2.50*	1.40	1.99*	1.48	1.73+	1.38
Pappa med ny partner	0.82	1.06	1.93**	1.48*	1.18	1.21
Ensam					1.02	1.00
<i>Förtroende för föräldrar</i>				**		*
Ingen	0.61+	1.10	1.06	1.69*	1.00	1.40
En	0.95	0.84	2.72	1.17		
Båda	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
<i>Socioekonomisk bakgrund</i>	*	**	*	***		**
Hög	0.82	0.58*	0.61**	0.83	0.97	1.16
Ganska hög	0.95	0.75*	0.76**	0.72**	1.12	0.87
Medel	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Ganska låg	1.79**	1.02	1.08	1.12	1.48	1.71*
Låg	1.66	2.67*	1.17	2.06**	1.41	3.09**
<i>Svensk/utländsk bakgrund</i>		***		***		*
Svensk	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
Svag inv. Bakgrund	0.91	0.89	1.08	1.11	1.07	1.44*
Andra gen. inv.	1.24	2.27**	0.95	2.05***	1.17	0.92
Första gen. inv.	0.99	2.07*	1.40	1.57*	1.76*	1.82*
Pseudo R^2	2.9	5.1	3.8	5.3	2.4	4.1

+ p<0.10; * p<0.05; ** p<0.01; *** p<0.001.

Om vi ser till förekomsten av signifikanta samband dominerar socioekonomisk bakgrund där det framträder signifikanta samband utom bland killar i gymnasiet. Jämför vi med hur det ser ut för lagidrott har socioekonomisk bakgrund en klart starkare inverkan när det gäller att lämna individuell idrott. För familjekonstellation framträder två signifikanta samband – både bland killar och tjejer i högstadiet. Till detta bör läggas de två signifikanta samband vi får med

förtroende för föräldrar bland tjejer i högstadiet och i gymnasiet. Vid sidan av detta framträder signifikanta samband med svensk/utländsk bakgrund bland tjejer på alla de tre stadierna.

Om vi börjar med att se på de signifikanta sambanden med familjekonstellation visar dessa – bland killar och tjejer i högstadiet – att de som bor med bägge föräldrar lämnar individuell idrott i lägre utsträckning än de som bor i andra familjekonstellationer. Till detta skall läggas de samband med förtroende för föräldrar som finns bland tjejer i högstadiet och gymnasiet. Bägge dessa visar att tjejer som inte har förtroende för någon förälder oftare lämnar individuell idrott. Föräldrar tycks alltså ha betydelse – dock inte lika stor som när det gäller lagidrott – för om man lämnar individuell idrott eller ej, dock främst i de båda högre stadierna.

Om vi ser till socioekonomisk bakgrund tycks denna ha större inverkan på om man lämnar individuell idrott än om man lämnar lagidrott. Bland tjejer gäller genomgående att de som kommer från familjer med lägre bakgrund oftare lämnar individuell idrott. Speciellt hög är denna andel i gruppen med lägst bakgrund. I mellan- och högstadiet finns också tecken på att flickor med högre socioekonomisk bakgrund i mindre utsträckning lämnar individuell idrott än de som kommer från mittgruppen. Bland killar är bilden mer blandad. I mellanstadiet framträder inget samband. I högstadiet tycks det främst handla om att de som har högre socioekonomisk bakgrund i något lägre utsträckning än övriga lämnar individuell idrott. Genomgående gäller att socioekonomisk bakgrund slår igenom starkare bland tjejer än bland killar.

Att svensk/utländsk bakgrund har större påverkan bland tjejer än bland killar framgår av faktumet att det är endast bland dessa som det framträder signifikanta samband. Dessa visar alla att tjejer med utländsk bakgrund lämnar individuell idrott i större utsträckning än de som har svensk bakgrund. Allra vanligast är detta bland första generationens invandrartjejer. Detta trots att tjejer med utländsk bakgrund i mycket lägre utsträckning är med i idrottsförening än tjejer med svensk bakgrund.

Om vi skall sammanfatta resultaten påverkar familjesituationen både om man lämnar lagidrott och individuell idrott i samma riktning. Det är mindre vanligt att de som bor med bägge föräldrarna lämnar. I bägge fallen tycks föräldrarna spela en viktig roll men dessa förefaller att spela en viktigare roll när det gäller frågan om man lämnar lagidrott eller ej.

Signifikanta samband med svensk/utländsk bakgrund framträder oftare när det gäller frågan om man lämnar lagidrott – i alla grupper utom bland killar i gymnasiet. När det gäller att lämna individuell idrott framträder sådana endast bland tjejer. Bland killar gäller alltså att de som har utländsk bakgrund i högre utsträckning lämnar lagidrott än de som har svensk bakgrund. För individuell idrott har utländsk bakgrund inte samma påverkan även om det finns vissa indikationer på att de med utländsk bakgrund även lämnar individuell idrott oftare. Bland tjejer tycks utländsk bakgrund ha en likartad inverkan på om man lämnar lagidrott och om man lämnar individuell idrott.

Finns det koppling till deltagandet?

I de resultat som presenteras ovan har det i vissa fall framträtt tecken på att det skulle kunna finnas en koppling mellan deltagande – alltså hur många som ägnar sig åt olika former av idrott – och inte minst den ”inre rörligheten”. Är det så att andelen som slutat men fortfarande sysslar med samma typ av idrott eller andelen som lämnar är högre då deltagandet är högre eller har detta ingen betydelse. En annan fråga man kan ställa är vad det finns för koppling mellan deltagande, rörlighet och att lämna idrott mellan kön. Hur är det i kommuner där deltagandet bland killar är högt? Är deltagandet i lagidrott även högt bland tjejer eller ägnar de sig hellre åt individuell idrott? För att få en bild av detta har vi analyserat resultat från de senaste undersökningarna i de olika kommunerna, separat i de olika stadierna och beräknat olika korrelationer.

Låt oss börja med att jämföra situationen för killar och tjejer i olika kommuner. I tabell 36 studeras sambandet mellan killar och tjejer när det gäller deltagande, inre rörlighet (andelen som slutat i någon förening men fortfarande är med i en förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott) och när det gäller hur många som lämnar separat för lagidrott och individuell idrott.

Tabell 36. Korrelationer (r) mellan pojkar och flickor för andel medlemmar, andel som slutat men fortfarande sysslar med aktuell typ av idrott respektive andel som lämnat för lagidrott respektive individuell idrott efter skolstadium.

Stadium	Medlem (%)		Slutat, kvar (%)		Lämnat (%)	
	Lag	Individuell	Lag	Individuell	Lag	Individuell
Mellanstadiet	0.86	0.83	0.03	-0.13	0.93	0.65
Högstadiet	0.79	0,75	0.31	0.71	0.71	-0.02
Gymnasiet	0.84	0,42	0.10	-0.54	0.73	0.89

För det första kan vi konstatera att det finns mycket starka positiva korrelationer när det gäller deltagandet både för lagidrott och individuell idrott. I de fall vi har ett högt deltagande i lagidrott bland killar är det också högt bland tjejer. Ett högt deltagande i individuell idrott bland tjejer kopplas också samman med ett högt deltagande bland killar. Det finns alltså ingen konkurrens mellan könen, tvärtom kopplas ett högt deltagande för det ena könet samman med högt deltagande för det andra. Här är det rimligt anta att det främst är den allmänna attityden och inställningen till idrott rent allmänt som påverkar deltagandet.

Nästa fråga handlar om det finns likheter eller olikheter mellan killar och tjejer när det gäller rörligheten inom respektive typ av idrott. Innan vi ser på resultaten när det gäller rörligheten kan det vara viktigt att fundera kring vad som dölja sig bakom denna. Ett exempel kan ju vara att man ägnar sig åt flera idrotter (inom lagidrott eller individuell idrott) och har bestämt sig för att koncentrera sig på en av dessa. En annan orsak kan vara att man fortsätter med samma idrott men byter till en annan (bättre) förening. Här kan finnas en rad olika skäl och om vi ser till de båda exemplen ovan att ett viktigt skäl skulle kunna vara att man vill bli bättre. Om vi ser till korrelationen mellan könen när det gäller rörlighet är resultaten mycket blandade. Det finns alltså knappast något stöd för att hög rörlighet för det ena könet kopplas samman med hög eller låg rörlighet hos det andra. För lagidrott är korrelationerna ganska svaga – hög inre rörlighet för det ena könet kopplas varken till hög eller låg rörlighet för det andra. När det gäller individuell idrott varierar korrelationerna mellan de olika stadierna från negativa till högt positiva. Det ger knappast något stöd för att det skulle finnas någon direkt koppling när det gäller inre rörlighet,

Hur är det då när det gäller hur många som lämnar respektive typ av idrott? Om vi ser till lagidrott får vi genomgående höga positiva korrelationer när det gäller hur många som lämnar lagidrott. I kommuner där många killar lämnar lagidrott är det också många bland tjejerna som gör det. För individuell idrott är bilden mer oklar, I mellanstadiet och i gymnasiet är korrelationerna positiva och höga medan det inte finns något samband mellan hur många killar respektive tjejer som lämnar individuell idrott i högstadiet.

Ett nästa steg är att se till kopplingen mellan lagidrott och individuell idrott. Innebär ett högt deltagande i lagidrott att deltagandet i individuell idrott också är högt eller gäller motsatsen. I tabell 37 redovisas korrelationerna mellan lagidrott och individuell idrott när det gäller deltagande, rörlighet samt hur många som lämnar respektive typ av idrott.

Tabell 37. Korrelationer (r) mellan lagidrott och individuell idrott för deltagande, rörlighet (andel medlemmar som slutat men är kvar) respektive lämnat respektive typ av idrott efter kön och skolstadium.

Stadium	Deltagande (%)		Slutat, kvar (%)		Lämnat (%)	
	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer	Killar	Tjejer
Mellanstadiet	0.37	0.41	0.07	0.05	0.74	0.56
Högstadiet	-0.27	0.23	0.52	-0.24	-0.21	0.08
Gymnasiet	0.65	0.36	0.19	0.04	0.85	0.68

Om vi börjar med att se till deltagande pekar resultaten knappast mot att det finns en genomgående motsättning. Ett högt deltagande när det gäller en typ av idrott innebär inte att färre ägnar sig åt den andra typen. Tvärtom är sambanden i de flesta fall positiva även om de inte är extremt höga. Högstadiet utgör dock till viss del ett undantag. Bland killar tycks här ett högt deltagande i lagidrott leda till en något lägre deltagande i individuell idrott. Bland tjejer är sambandet positivt men svagare än på de båda andra stadierna. När det gäller rörlighet pekar resultaten främst mot att sambandet är svagt - en hög rörlighet inom lagidrott kopplas varken till hög eller låg rörlighet inom individuell idrott. Möjligen skall man notera den positiva korrelationen bland killar i högstadiet. Här tycks det alltså vara så att hög rörlighet i lagidrott kopplas samman med hög rörlighet även inom individuell idrott.

Hur är det då när det gäller hur många som lämnar respektive typ av idrott? Här kan man tänka sig flera möjligheter. En positiv korrelation tyder på att kommuner där många lämnar en viss typ av idrott gäller detta allmänt och handlar inte om någon konkurrens mellan de båda typerna av idrott. En sådan konkurrens skulle däremot kunna dölja sig bakom negativa samband.

En tredje fråga man kan ställa är om det finns en koppling mellan deltagande i respektive form av idrott och rörlighet respektive hur många som lämnar. Innebär en hög nivå när det gäller deltagande att rörlighet liksom andelen som lämnar ligger högt eller gäller motsatsen. Vi studerar detta närmare genom att se på korrelationen mellan deltagande och rörlighet respektive andel som lämnar. Vi börjar med att undersöka hur det ser för lagidrott.

Tabell 38. Lagidrott. Korrelationer (r) mellan deltagande i lagidrott och rörlighet (andel medlemmar som slutat men är kvar) respektive lämnat lagidrott efter kön och skolstadium.

Stadium	Slutat, kvar (%)		Lämnat (%)	
	P	F	P	F
Mellanstadiet	0.34	-0.31	-0.55	-0.63
Högstadiet	-0.05	0.36	-0.27	0.09
Gymnasiet	0.51	0.03	-0.55	-0.33

Om vi ser till rörligheten är sambanden i de flesta fall ganska svaga vilket skulle tyda på att nivån på deltagandet har begränsad inverkan. Möjligen skall man notera det positiva sambandet bland killar i gymnasiet, något som antyder att rörligheten skulle vara högre då deltagandet är högre.

När det gäller hur många som lämnar lagidrott så blir korrelationerna negativa eller som i högstadiet små. Här finns alltså tecken på att andelen som lämnar lagidrott – åtminstone i mellanstadiet och gymnasiet – blir högre i kommuner där det är färre som ägnar sig åt lagidrott.

Frågan är då hur det ser ut inom den individuella idrotten.

Tabell 39. Individuell idrott. Korrelationer (r) mellan deltagande i individuell idrott och rörlighet (andel medlemmar som slutat men är kvar) respektive lämnat individuell idrott efter kön och skolstadium.

Stadium	Slutat, kvar (%)		Lämnat (%)	
	P	F	P	F
Mellanstadiet	-0.41	0.01	-0.37	-0.53
Högstadiet	0.65	0.49	0.23	-0.55
Gymnasiet	0.02	0.57	-0.37	-0.28

Här är bilden mycket blandad. Ser vi till hur många som lämnar individuell idrott dominerar de negativa samband, dock utan att vara speciellt höga. En slutsats man kan dra är att ett högt deltagande i individuell idrott inte innebär att andelen som lämnar blir högre. Tvärtom finns det snarare tecken på att detta kan kopplas samman med att det är färre som lämnar individuell idrott.

Sammanfattning

Vi har i en tidigare rapport studerat hur många som slutat i idrottsförening uppdelat mellan de som slutar i någon förening men fortfarande deltar i någon idrott och de som (i varje fall för tillfället) har ämnat idrotten. I den här rapporten studerar vi om det finns skillnader mellan lagidrott och individuell idrott. Ett skäl till att det skulle finnas sådan är de tydliga könsskillnaderna som finns när det gäller deltagande. Pojkar dominerar starkt när det gäller deltagande i lagidrott och i de flesta fall är det vanligare att tjejer deltar i individuella idrotter. Man kan också tänka sig olikheter i kulturen – i lagidrott sätts laget i centrum, i individuell idrott står individen i centrum.

Syftet med rapporten är att jämföra hur många det är som slutar inom lagidrott respektive inom individuell idrott. Som konstaterats i en nyligen publicerad rapport innebär detta långt ifrån alltid att de som slutat i endera slutar med denna typ av idrott. Man kan byta till en annan klubb med samma inriktning eller det kan också handla om att man är med i flera föreningar och lämnar någon av dessa för att koncentrera sig mer på en viss idrott¹⁶. Detta innebär att de finns två grupper bland de som slutar.

- Man slutar i någon förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott men fortsätter fortfarande med idrott inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott. Nedan betecknas detta för ”intern rörlighet”.
- Man slutar i en förening inriktad mot lagidrott respektive individuell idrott och fortsätter sedan inte med respektive typ av idrott, Nedan betecknas detta att man har lämnat lagidrott respektive individuell idrott. Här skall konstateras att en del av dessa – dock ett begränsat antal - fortfarande kan vara med i idrottsförening och ägna sig åt den andra formen av idrott.

Som bas för beräkningarna används summan av antalet nuvarande medlemmar och det antal som har lämnat respektive typ av idrott. För att få en bakgrund kommer vi även att göra analyser av deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott, dvs hur stor del av barnen och ungdomar som deltar i de två olika typerna av idrott. I samtliga fall görs separata analyser uppdelat efter kön och ålder. För alla dessa tre grupper studeras följande tre frågeställningar:

1. Hur stor andel det handlar om uppdelat efter kön och skolstadium,
2. Har det skett förändringar över tid? Underlaget är i detta fall upprepade studier i samma kommun. Sammantaget studeras här tidsintervallet från 1994 och framåt.
3. Vilken inverkan har social bakgrund – vid sida av kön och ålder? Här analyseras inverkan av familjesituation (familjekonstellation och förtroende för föräldrar) samt socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund.

Materialet för analyserna har hämtats från undersökningar som genomförts inom projektet *Ung livsstil* i olika kommuner. Urvalen som använts är alla slumpmässiga varför resultaten kan generaliseras till samtliga elever i de berörda kommunerna. De centrala resultaten har hämtats från undersökningar som genomförts mellan 1994 och 2019 (omfattande nästan 72 200 elever sammanlagt på mellan- och högstadiet samt gymnasiet).

Om vi börjar med att se till deltagandet i lagidrott respektive individuell idrott gäller som redan påpekats att det är vanligare att killar ägnar sig åt lagidrott än att tjejer gör det. I motsats är det oftast vanligare att tjejer ägnar sig åt individuell idrott. Relativt sett är könsskillnaderna avsevärt större för lagidrott än för individuell idrott men minskar något med ökad ålder. En analys av

¹⁶ Elofsson m fl, 2020. *Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en annan idrottsförening och vilka slutar helt i idrottsförening?*

sambandet mellan deltagande i lagidrott och individuell idrott visar att det inte finns någon motsättning mellan dessa två grupper. Tvärtom gäller - både för killar och tjejer - att högt deltagande i den ena former kopplas till högt deltagande i den andra formen i olika kommuner.

En fördjupad analys visar att både familjesituation liksom socioekonomisk respektive svensk/utländsk bakgrund har en direkt påverkan, var för sig på deltagandet både när det gäller lagidrott och individuell idrott. Barn och ungdomar som bor med bägge föräldrar deltar i högre utsträckning än de som bor i andra familjekonstellationer. Barn och ungdomar med lägre socioekonomisk bakgrund deltar i mindre utsträckning än de som har svensk bakgrund. Utländsk bakgrund har i sig själv en negativ inverkan när det gäller deltagandet oberoende av socioekonomisk bakgrund. För både lagidrott och individuell idrott gäller att både socioekonomisk och svensk/utländsk bakgrund ger större utslag bland tjejer än bland killar. Ojämlikheten är alltså i dessa avseenden större bland tjejer än bland killar. För killar när det gäller lagidrott blir genomslaget av svensk/utländsk bakgrund svagare. Den underrepresentation som finns gäller i första hand för första generationens invandrare. Andra generationens invandrarkillar skiljer sig endast begränsat från killar med svensk bakgrund när det gäller deltagande i lagidrott.

När det gäller hur många som slutat i någon förening men fortsätter med respektive typ av idrott (intern rörlighet) visar de aktuella studierna att denna ligger högre för killar som sysslar med lagidrott än i övriga fall. Bland killarna som sysslar med lagidrott har 19 % i högstadiet och cirka 15 % i de båda övriga stadierna slutat men fortsatt med lagidrott. Ser man till de tre övriga fallen ligger motsvarande andel kring 10 % eller något lägre utom när det gäller mellanstadietjejer där 15 % slutat i någon förening inom individuell idrott men fortfarande håller på med någon sådan.

En jämförelse med hur många som lämnar respektive form av idrott visar att det bland killar i lagidrott och bland tjejer i mellanstadiet när det gäller individuell idrott är ungefär lika vanligt att man sluta och fortsätter med samma typ av idrott som att man lämna. I övriga fall är det mycket vanligare att man lämnar. Av de som slutar i en förening är det endast en fjärdedel till en tredjedel som fortsätter.

I lagidrott är skillnaden mellan killar och tjejer stora i mellan- och högstadiet men ganska begränsade i gymnasiet. Detta kan kopplas till att rörligheten i detta fall ökar bland tjejer med ökad ålder. För individuell idrott är det egentligen endast i mellanstadiet som könsskillnaderna är stora - högre rörlighet bland tjejer. På de båda högre stadierna är skillnaden mellan könen ganska liten.

Bland killar är rörligheten genomgående högre inom lagidrott än inom individuell idrott, något som skulle kunna kopplas till att deltagandet i lagidrott är mycket högre. Bland tjejer förändras mönstret med ökad ålder. I mellanstadiet är rörligheten större inom individuell idrott än inom lagidrott. Rörligheten inom lagidrott ökar sedan med ökad ålder medan den är lägre i de två äldre åldersgrupperna för individuell idrott. Detta leder bland tjejer till att rörligheten är likartad i högstadiet för att i gymnasiet bli högre för lagidrott.

Bilden av vilka förändringar som sker över tid skiljer sig både mellan lagidrott och individuell idrott liksom mellan stadierna och dessutom även mellan könen. För mellanstadiet pekar resultaten främst mot att rörligheten har minskat över tid. I högstadiet är det ungefär lika vanligt att den har minskat som att den har ökat. Troligen finns här ingen mer allmän tendens, utvecklingen kan variera mellan olika orter. Samma balans mellan avtagande och ökande

rörlighet framträder även bland killarna i gymnasiet medan resultaten för tjejerna på detta stadium pekar mot att rörligheten ökat bland dessa för lagidrott.

Ser vi till individuell idrott tyder de flesta fallen i mellanstadiet på att det inte skett någon större förändring när det gäller rörligheten. I högstadiet dominerar en nedgång bland killar medan minskning och ökning balanserar varandra bland tjejerna i högstadiet. I gymnasiet gäller i ungefär hälften av fallen att rörligheten har minskat medan de övriga fallen fördelar sig jämnt mellan att det inte skett någon förändring eller att rörligheten har ökat.

Social bakgrund har en mycket liten påverkan på den inre rörligheten, d v s att man slutar i förening men fortfarande fortsätter med lagidrott respektive individuell idrott.

Andelen som lämnar respektive typ av idrott är – om vi ser till genomsnitten (medianerna) i de aktuella undersökningarna – högst bland tjejer i lagidrott – från 25 till 30 procent. Detta skall ställas mot att det är cirka 20 % bland killarna som lämnar lagidrott. I bägge fallen finns en tendens till att andelen ökar något med ökad ålder.

När det gäller individuell idrott är skillnaden mellan killar och tjejer avsevärt mindre – andelen som lämnar ligger allmänt kring cirka 20 procent. Däremot är könsskillnaderna olika i de olika åldersgrupperna. I de två yngre grupperna är det ungefär lika vanligt att killar och tjejer har lämnat individuell idrott men i gymnasiet är det vanligare att tjejer gör det. I samtliga åldersgrupper finns det betydande variationer mellan kommunerna. Dessa tycks vara speciellt stora när det gäller hur många bland killar som lämnar lagidrott liksom när det gäller hur många som lämnar individuell idrott. Variationen tycks även ligga något högre för andelen högstadietjejer som lämnar individuell idrott.

Förändringar över tid tycks i stor utsträckning skilja sig mellan de olika åldersgrupperna. Det enda fall där slutsatserna blir desamma i alla åldersgrupper är för hur många bland killarna som lämnar lagidrott. I ingen av åldersgrupperna framträder här någon tendens till att det skulle ha skett någon mer systematisk förändring. Om vi ser till hur många bland tjejerna som lämnar lagidrott tycks denna andel ha ökat i mellanstadiet medan den minskat på de båda högre stadierna.

För individuell idrott är könsskillnaderna mindre. I mellanstadiet finns dock en skillnad – bland killar har andelen ökat medan förändringarna är begränsade bland tjejer. Både bland killar och tjejer tycks andelen som lämnar individuell idrott inte förändrats speciellt mycket i högstadiet medan den minskat i gymnasiet.

Jämför man de tre åldersgrupperna finns tydliga tendenser till att andelen som lämnar lagidrott respektive individuell idrott har minskat mer bland de äldre. I mellanstadiet har andelen varit oförändrad eller ökat, i högstadiet främst varit oförändrad medan en nedgång dominerar i gymnasiet.

Social bakgrund – vid sidan av kön och ålder – har en klar inverkan på hur många som lämnar både lagidrott och individuell idrott. De signifikanta sambanden med familjekonstellation visar – bland killar och tjejer i högstadiet – att de som bor med bägge föräldrar lämnar individuell idrott i lägre utsträckning än de som bor i andra familjekonstellationer. Till detta skall läggas de samband med förtroende för föräldrar som finns bland tjejer i högstadiet och gymnasiet. Bägge dessa visar att tjejer som inte har förtroende för någon förälder oftare lämnar individuell

idrott. Föräldrar tycks också ha betydelse – dock inte lika stor som när det gäller lagidrott – för om man lämnar individuell idrott eller ej, främst i de båda högre stadierna.

Socioekonomisk bakgrund har större inverkan på om man lämnar individuell idrott än om man lämnar lagidrott. Bland tjejer gäller genomgående att de som kommer från familjer med lägre bakgrund oftare lämnar individuell idrott. Speciellt hög är denna andel i gruppen med lägst bakgrund. I mellan- och högstadiet finns också tecken på att det är mindre vanligt att flickor med högre socioekonomisk bakgrund lämnar individuell idrott än de som kommer från mittgruppen. Bland killar är bilden mer blandad. I mellanstadiet framträder inget samband. I högstadiet tycks det främst handla om att de som har högre socioekonomisk bakgrund i något lägre utsträckning än övriga lämnar individuell idrott. Genomgående gäller att socioekonomisk bakgrund slår igenom starkare bland tjejer.

Signifikanta samband med svensk/utländsk bakgrund framträder oftare när det gäller frågan om man lämnar lagidrott – i alla grupper utom bland killar i gymnasiet. När det gäller att lämna individuell idrott framträder sådana samband endast bland tjejer. Bland killar gäller alltså att de som har utländsk bakgrund i högre utsträckning lämnar lagidrott än de som har svensk bakgrund. För individuell idrott har utländsk bakgrund inte samma påverkan även om det finns vissa indikationer på att de med utländsk bakgrund även lämnar individuell idrott oftare. Bland tjejer har utländsk bakgrund en likartad inverkan på om man lämnar lagidrott som om man lämnar individuell idrott. Svensk/utländsk bakgrund har genomgående större påverkan bland tjejer än bland killar.

Referenser

Blomdahl U, Elofsson S, Lengheden L, Bergmark K, Åkesson M. (2019). Ökar ojämlikheten i föreningsidrotten? En studie av socioekonomisk bakgrund och barns och ungdomars deltagande i idrottsförening. Ung livsstil, Nr 24. www.unglivsstil.org

Blomdahl U, Elofsson S, Åkesson M, Bergmark K, Lengheden L. (2019). Ökar ojämlikheten utifrån socioekonomisk bakgrund när barn och ungdomar är med i flera idrotter? Ung livsstil, Nr 29. www.unglivsstil.org

Blomdahl U, Elofsson S, Bergmark K, Lengheden L. (2019). *Ung livsstil MALMÖ. En studie av ungdomar i högstadiet.* Malmö stad. Stockholms universitet: Institutionen för socialt arbete. Malmo.se/Kommun-politik/Organisation/Förvaltningar/Fritidsforskningen7ung-livstil-Malmö.

Elofsson S, Åkesson M, Blomdahl U, Lengheden L, Bergmark K. (2020). Vilka slutar i en idrottsförening men är kvar i en idrottsförening och vilka slutar helt i en idrottsförening? Ung livsstil, rapport 30. <https://www.unglivsstil.org/wp-content/uploads/2020/06/Vilka-slutar-i-en-idrottsförening-men-är-kvar-i-en-annan-idrottsförening-och-vilka-slutar-helt-i-idrottsförening-002.pdf>

Bilaga. Underlag för beräkning av andel som slutar men fortsätter respektive andel som lämnar.

Tabell B.1. Mellanstadiet. Lagidrott. Antal medlemmar samt antal som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Farsta, 2004	125	89	71	51	38	35	163	124
Farsta, 2013	157	101	78	65	48	49	205	150
Stockholm, 2004	968	504	424	244	185	172	1153	676
Stockholm, 2013	467	219	150	111	95	87	562	306
Haninge, 2004	190	94	79	48	33	30	223	124
Haninge, 2012	135	80	47	47	27	32	162	112
Helsingborg, 2000	162	58	54	29	28	18	190	76
Helsingborg, 2003	203	118	74	27	27	16	230	134
Helsingborg, 2006	221	88	80	42	35	35	256	123
Helsingborg, 2009	197	123	72	39	40	25	237	148
Helsingborg, 2012	208	104	87	32	40	20	248	124
Helsingborg, 2015	368	162	162	54	92	38	460	200
Helsingborg, 2018	275	143	117	55	58	43	333	186
Huddinge, 2015	239	120	67	31	25	18	264	138
Jönköping, 1994	146	49	16	12	4	7	150	56
Jönköping, 1997	129	82	23	6	12	4	141	86
Jönköping, 2000	110	58	10	7	2	7	112	65
Jönköping, 2015	285	89	62	39	20	25	305	114
Jönköping, 2018	244	180	41	36	17	25	261	205
Malmö, 2019	471	211	197	70	123	54	606	265
Sävsjö, 2018	49	19	17	10	9	9	58	28
Täby, 2013	168	94	49	35	17	22	185	116
Täby, 2018	234	134	50	30	17	17	251	151

Tabell B.2. Högstadiet. Lagidrott. Antal medlemmar samt antal som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Askersund, 2019	35	30	18	10	11	7	46	37
Farsta, 2004	112	31	68	28	32	20	144	51
Farsta, 2013	118	59	55	37	29	20	147	79
Stockholm, 2004	659	305	439	270	237	217	896	522
Stockholm, 2013	329	165	213	125	122	100	451	265
Haninge, 2004	128	75	74	37	35	33	163	108
Haninge, 2012	77	47	36	28	21	16	98	63
Haninge, 2016/17	123	53	36	31	23	20	146	73
Heby, 2019	54	36	28	17	13	14	67	50
Helsingborg, 2000	144	48	56	32	23	29	167	77
Helsingborg, 2003	146	40	52	6	28	15	174	55
Helsingborg, 2006	192	79	68	26	30	15	222	94
Helsingborg, 2009	144	65	61	39	34	27	178	92
Helsingborg, 2012	97	65	38	38	25	29	122	94
Helsingborg, 2015	151	74	76	41	49	32	200	106
Helsingborg, 2018	264	102	95	44	53	37	317	139
Huddinge, 2015	260	126	112	67	56	50	316	176
Jönköping, 1994	163	67	51	30	26	21	189	88
Jönköping, 1997	199	83	60	22	24	17	223	100
Jönköping, 2000	168	88	90	35	37	24	205	112
Jönköping, 2012	222	141	91	50	42	37	264	178
Jönköping, 2015	239	132	92	42	32	23	271	155
Jönköping, 2018	254	145	79	71	43	49	297	194
Knivsta, 2018/19	159	78	68	57	25	30	184	108
Lidingö, 2003	110	39	41	26	23	24	133	63
Lidingö, 2007	133	43	46	22	26	15	159	58
Lidingö, 2011	106	48	69	29	37	22	143	70
Malmö, 2015	322	125	152	73	88	49	410	174
Malmö, 2019	298	103	168	74	91	60	389	163
Sävsjö, 2018	41	19	11	8	4	4	45	23
Täby, 2013	98	79	24	29	12	23	110	102
Täby, 2018	177	85	70	37	29	25	206	110
Värmdö, 2013	109	65	36	24	13	16	122	81
Värmdö, 2018	107	46	22	11	11	8	118	54

Tabell B.3. Gymnasiet. Lagidrott. Antal medlemmar samt antal som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Falkenberg, 2019	87	40	45	24	21	19	108	59
Stockholm, 2004	191	65	156	88	88	73	279	138
Stockholm, 2013	112	76	114	112	87	89	199	165
Haninge, 2004	63	22	53	31	31	21	94	43
Haninge, 2012	40	20	23	18	12	11	52	31
Haninge, 2016/17	75	45	37	19	20	5	95	50
Helsingborg, 2000	98	30	60	25	39	18	137	48
Helsingborg, 2003	135	52	49	21	20	18	155	70
Helsingborg, 2006	101	49	42	24	22	17	123	66
Helsingborg, 2009	75	42	32	26	24	22	99	64
Helsingborg, 2012	78	41	22	29	16	21	94	62
Helsingborg, 2015	120	44	54	26	29	20	149	64
Helsingborg, 2018	72	30	30	2	19	7	91	37
Huddinge, 2015	159	54	109	53	62	34	221	88
Jönköping, 1994	104	45	25	12	13	9	117	54
Jönköping, 1997	104	45	38	19	17	11	121	56
Jönköping, 2000	85	40	33	11	18	8	103	48
Jönköping, 2012	96	50	40	35	28	27	124	77
Jönköping, 2015	180	75	95	54	50	34	230	109
Jönköping, 2018	167	103	43	47	19	28	186	131
Lidingö, 2007	63	22	13	16	9	15	72	37
Lidingö, 2011	105	42	48	32	23	25	128	67
Täby, 2013	135	58	88	34	53	25	188	83
Täby, 2019	113	55	46	26	26	20	139	75

Tabell B.4. Mellanstadiet. Individuell idrott. Antal medlemmar, som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Farsta, 2004	76	87	20	42	17	30	93	117
Farsta, 2013	63	74	30	31	23	23	86	97
Stockholm, 2004	597	677	245	283	146	163	743	840
Stockholm, 2013	293	295	97	127	57	72	350	367
Haninge, 2004	61	121	28	45	18	23	79	144
Haninge, 2012	36	79	14	30	13	16	49	95
Helsingborg, 2000	115	125	35	82	21	37	136	162
Helsingborg, 2003	127	177	34	69	18	35	145	212
Helsingborg, 2006	126	183	59	67	39	36	165	219
Helsingborg, 2009	124	164	41	71	28	46	152	210
Helsingborg, 2012	126	117	49	66	29	39	155	156
Helsingborg, 2015	224	242	105	121	68	75	292	317
Helsingborg, 2018	167	268	86	101	61	54	228	322
Huddinge, 2015	93	113	33	48	25	26	118	139
Jönköping, 1994	86	95	12	18	9	11	95	106
Jönköping, 1997	58	77	9	7	6	5	64	82
Jönköping, 2000	63	107	7	19	3	7	66	114
Jönköping, 2015	111	138	30	36	20	17	131	155
Jönköping, 2018	104	149	20	37	10	23	114	172
Malmö, 2019	355	433	128	176	87	106	442	539
Sävsjö, 2018	15	12	4	4	3	2	18	14
Täby, 2013	120	156	26	41	17	19	137	175
Täby, 2018	130	174	30	50	19	22	149	196

Tabell B.5. Högstadiet. Individuell idrott. Antal medlemmar, som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Askersund, 2019	21	35	5	17	3	13	24	48
Farsta, 2004	35	30	22	23	16	17	51	47
Farsta, 2013	37	31	18	23	12	20	49	51
Stockholm, 2004	411	411	223	338	139	228	550	639
Stockholm, 2013	188	191	95	92	65	67	253	258
Haninge, 2004	47	102	26	44	21	28	68	130
Haninge, 2012	29	51	16	14	14	13	43	64
Haninge, 2016/17	47	69	20	31	18	24	65	93
Heby, 2019	19	35	4	6	4	4	23	39
Helsingborg, 2000	108	106	26	46	16	33	124	139
Helsingborg, 2003	114	125	39	40	25	23	139	148
Helsingborg, 2006	89	102	28	58	17	40	106	142
Helsingborg, 2009	80	128	26	41	18	27	98	155
Helsingborg, 2012	76	101	30	44	21	29	97	130
Helsingborg, 2015	133	134	38	66	27	50	160	184
Helsingborg, 2018	165	219	56	88	37	46	202	265
Huddinge, 2015	115	126	54	42	41	28	156	154
Jönköping, 1994	132	102	38	40	25	29	157	131
Jönköping, 1997	97	96	26	16	17	13	114	109
Jönköping, 2000	89	105	15	33	10	22	99	127
Jönköping, 2012	91	131	22	45	15	32	106	163
Jönköping, 2015	119	169	30	39	21	31	140	200
Jönköping, 2018	105	154	21	51	15	42	120	196
Knivsta, 2018/19	47	85	33	41	22	29	69	114
Lidingö, 2003	90	105	27	27	13	18	103	123
Lidingö, 2007	93	112	30	54	17	28	110	140
Lidingö, 2011	107	100	48	29	28	16	135	116
Malmö, 2015	271	204	86	99	50	69	321	273
Malmö, 2019	229	237	88	119	65	85	294	322
Sävsjö, 2018	3	14	2	2	2	2	5	16
Täby, 2013	75	82	19	27	11	21	86	103
Täby, 2018	120	137	51	62	21	34	141	171
Värmdö, 2013	54	77	23	20	17	11	71	88
Värmdö, 2018	59	67	14	28	11	20	70	87

Tabell B.6. Gymnasiet. Individuell idrott. Antal medlemmar, som slutat samt lämnat.

Kommun/år	Medlem		Slutat		Lämnat		Bas	
	P	F	P	F	P	F	P	F
Falkenberg, 2019	38	36	11	10	8	9	46	45
Stockholm, 2004	124	177	75	115	62	72	186	249
Stockholm, 2013	88	141	56	80	48	64	136	205
Haninge, 2004	24	41	8	33	6	18	30	59
Haninge, 2012	22	31	5	16	3	13	25	44
Haninge, 2016/17	47	46	7	12	5	6	52	52
Helsingborg, 2000	106	96	23	35	16	26	122	122
Helsingborg, 2003	99	39	29	34	19	23	118	62
Helsingborg, 2006	74	92	20	29	14	18	88	110
Helsingborg, 2009	70	59	12	25	10	21	80	80
Helsingborg, 2012	64	110	22	28	18	16	82	126
Helsingborg, 2015	48	82	20	30	18	19	66	101
Helsingborg, 2018	58	71	22	37	15	28	73	99
Jönköping, 1994	91	95	22	18	11	10	102	105
Jönköping, 1997	67	63	9	16	4	13	71	76
Jönköping, 2000	72	64	15	22	8	15	80	79
Jönköping, 2012	46	64	10	18	10	16	56	80
Jönköping, 2015	94	118	34	36	25	29	119	147
Jönköping, 2018	75	109	18	26	13	19	88	128
Huddinge, 2015	96	68	46	32	33	27	129	95
Lidingö, 2007	51	71	15	32	10	20	61	91
Lidingö, 2011	87	75	16	31	10	18	97	93
Täby, 2013	79	108	30	44	26	30	105	138
Täby, 2019	66	87	10	30	10	17	76	104